

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets föreskrifter om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2004:4) om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall;

NFS 2020

Utkom från trycket
den

beslutade den **datum**

Med stöd av 15 d § avfallsförordningen (2011:927) och 13 a § förordningen (2001:512) om deponering av avfall föreskriver¹ Naturvårdsverket
dels att 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10 11 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 6 § ska utgå,
dels att 1, 5, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 och 20 §§ och rubriken närmast före 5 § ska ha följande lydelse.

Tillämpningsområde

- 1 §** Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om
1. undantag från förbuden i 8 § 6 och 7 förordningen (2001:512) om deponering av avfall, av brännbart avfall och organiskt avfall och
 2. förutsättningar för dispenser om deponering av brännbart avfall och organiskt avfall i 13 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall

Definitioner

5 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken, avfallsförordningen (2011:927) och förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

I övrigt avses i dessa föreskrifter med *TOC* total mängd organiskt kol.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851.

Undantag från deponeringsförbud

12 § Förbuden enligt 8 § 6 och 7 förordningen (2001:512) om deponering av avfall gäller inte

1. bottenaska och flygaska samt rökgasreningsslam som innehåller mindre än 18 viktprocent TOC räknat på torr vikt och bestämd enligt 14 §,
2. komposterat slam från rening av avloppsvatten,
3. grönlutslam från återvinning av kokvätska
4. animaliskt avfall som enligt andra föreskrifter får grävas ned,
5. övrigt avfall med homogen sammansättning som innehåller mindre än 10 viktprocent TOC räknat på torr vikt och bestämd enligt 14 §, och
6. avfall med heterogen sammansättning som innehåller mindre än 10 volymprocent brännbart avfall.

13 § Förbuden enligt 8 § 6 och 7 förordningen (2001:512) om deponering av avfall gäller inte avfall vars fysiska eller kemiska egenskaper efter behandling är sådana att avfallet inte bör återvinnas eller bortskaffas på annat sätt än genom deponering.

Den som avser att deponera avfall enligt första stycket ska samråda med tillsynsmyndigheten för deponin innan avfallet deponeras.

Bestämning av TOC

14 § Bestämning av TOC i avfallet ska ske genom provtagning och provning.

Provtagning av avfallet ska ske i enlighet med en provtagningsplan som ska utarbetas enligt svensk standard SS-EN 14899:2005.

Provning av TOC ska utföras enligt svensk standard SS-EN 15936:2012, av ett ackrediterat laboratorium.

Vid bestämning av om TOC understiger 10 respektive 18 viktprocent ska medelvärdet av provningsresultaten användas.

Dispens på grund av kapacitetsbrist för annan behandling än deponering

15 § För deponering av kommunalt avfall görs ansökan om dispens enligt 13 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall av kommunen. För deponering av annat avfall än kommunalt avfall görs en sådan ansökan av den verksamhetsutövare som tar emot avfallet för deponering.

16 § För deponering av kommunalt avfall på grund av kapacitetsbrist får dispens enligt 13 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall medges endast om kommunen har

1. dels visat att det på grund av kapacitetsbrist inom regionen finns behov av deponering av sådant avfall,
2. dels länsvis redovisat de mängder avfall som omfattas av tidigare dispens och som har deponerats i andra län än det egna,
3. dels länsvis redovisat en uppskattning av hur mycket av avfallet enligt dispensansökan som kommer att lämnas till deponering i andra län än det egna,

4. dels redovisat att ändamålsenliga åtgärder vidtagits eller kommer att vidtas för att deponering av sådant avfall som omfattas av ansökan ska upphöra, och
5. dels redovisat de åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att minska utsläppen av växthusgaser för det avfall som deponeras med dispens.

17 § Brännbart avfall och organiskt avfall som omfattas av en kommuns dispens enligt 16 § får deponeras av annan än kommunen utan att den som ska deponera avfallet har medgetts dispens.

18 §² För deponering av annat avfall än kommunalt avfall på grund av kapacitetsbrist får dispens enligt 13 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall medges endast om den som ska deponera avfallet

1. dels visat att det på grund av kapacitetsbrist inom regionen finns behov av deponering av sådant avfall,
2. dels länsvis redovisat de mängder avfall som omfattas av tidigare dispens och som tagits emot från andra län än det egna,
3. dels länsvis redovisat en uppskattning av hur mycket av avfallet enligt dispensansökan som kommer att tas emot från andra län än det egna,
4. dels förbinder sig att informera den som lämnar brännbart avfall och organiskt avfall för deponering om att andra behandlingsmetoder ska väljas i första hand, och
5. dels redovisat de åtgärder som vidtagits eller kommer vidtas för att minska utsläppen av växthusgaser för det avfall som deponeras med dispens.

Dispens i övriga fall

20 § I andra fall än som avses i 16 och 18 §§ får länsstyrelsen medge dispens från förbuden att deponera brännbart avfall och organiskt avfall endast om det finns särskilda skäl.

Dessa föreskrifter träder i kraft den (ange datum) eller "fyra veckor efter att de utkom från tryck."

BJÖRN RISINGER

n.n

(ange enhet)

² Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket i punkt 5 upphävs.

Naturvårdsverkets förslag till ändringsföreskrifter (2004:4) om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall

Tillämpningsområde

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>sortering av brännbart avfall,</i>- <i>undantag från kravet att brännbart avfall skall förvaras och transporteras bort skilt från annat avfall,</i>- undantag från förbudet mot deponering av <i>utsorterat</i> brännbart avfall och organiskt avfall, och- dispens för deponering av <i>utsorterat</i> brännbart avfall och organiskt avfall.	<p>1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om</p> <ol style="list-style-type: none">1. undantag från förbudet mot deponering av brännbart avfall och organiskt avfall och2. <i>förutsättningarna för</i> dispens för deponering av brännbart avfall och organiskt avfall.
<p>2 § Enligt 14 § avfallsförordningen (2001:1063) får kommunfullmäktige meddela närmare föreskrifter om hanteringen av hushållsavfall. Kommunala föreskrifter meddelade med stöd av 17 § avfallsförordningen gäller framför dessa föreskrifter i den utsträckning de ställer högre krav på sortering och åtskild förvaring och transport av avfall än dessa föreskrifter.</p>	
<p>3 § I 8 § avfallsförordningen (2001:1063) och 4 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall finns bestämmelser om undantag från respektive förordnings tillämpningsområde för visst radioaktivt avfall.</p>	
<p>4 § Bestämmelserna om sortering enligt dessa föreskrifter gäller inte för avfall som kommer från fartyg och avfall som omfattas av föreskrifter om producentansvar.</p>	

Definitioner

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>5 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken, avfallsförordningen (2001:1063) och förordningen (2001:512) om deponering av avfall. I övrigt avses i dessa föreskrifter med <i>grovavfall: hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl, TOC: total mängd organiskt kol.</i></p>	<p>5 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken, avfallsförordningen (2011:927) och förordningen (2001:512) om deponering av avfall. I övrigt avses i dessa föreskrifter med TOC total mängd organiskt kol.</p>

Sortering av brännbart avfall

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>6 § Varje kommun skall ge den som ger upphov till hushållsavfall möjlighet att sortera ut brännbart hushållsavfall från</p> <ul style="list-style-type: none">- avfall som inte är brännbart, och- annat brännbart avfall som i utsorterade fraktioner utgör farligt avfall. <p>7 § Bestämmelserna i 6 § hindrar inte att kommunen föreskriver om särskild utsortering av avfall som är olämpligt att förbränna på grund av att det innehåller hälso- eller miljöfarliga ämnen.</p> <p>8 § Kommunen är inte skyldig att ge möjlighet till sortering enligt 6 § av grovavfall, om</p> <ul style="list-style-type: none">- det är fråga om små mängder avfall,- tillgängligt utrymme är otillräckligt, eller- förhållandena i övrigt är sådana att sortering på plats inte är möjlig. <p>Kommunen skall se till att det brännbara avfallet sorteras ut från avfall som inte är brännbart före behandling.</p> <p>Första stycket gäller inte för avfall som i utsorterade fraktioner utgör farligt avfall.</p> <p>9 § Den som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall skall se till att brännbart avfall sorteras ut från</p> <ul style="list-style-type: none">- avfall som inte är brännbart, och- annat brännbart avfall som i utsorterade fraktioner utgör farligt avfall. <p>Sortering enligt första stycket skall ske vid källan.</p> <p>10 § Brännbart bygg- och rivningsavfall behöver inte sorteras ut vid källan om</p> <ul style="list-style-type: none">- tillgängligt utrymme är otillräckligt, eller- förhållandena i övrigt är sådana att sortering på plats inte är möjlig. <p>Det brännbara avfallet skall sorteras enligt 9 § före behandling.</p> <p>Första stycket gäller inte för avfall som i utsorterade fraktioner utgör farligt avfall.</p>	

Undantag från krav på åtskild förvaring och transport

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>11 § Kravet enligt 19 § avfallsförordningen (2001:1063) på åtskild förvaring och transport av brännbart avfall gäller inte för</p> <ol style="list-style-type: none">1. hushållsavfall som, trots att möjlighet finns, inte har sorterats enligt 6 §,2. hushållsavfall som sorterats enligt 7 §,3. avfall som är undantaget enligt 8 eller 10 § till dess avfallet sorterats,4. avfall som sorterats enligt 9 § och som innehåller mindre än 10 volymprocent brännbart avfall,5. avfall som kommer från fartyg,	

6. avfall som omfattas av föreskrifter om producentansvar.	
--	--

Undantag från deponering

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>12 § Förbuden enligt 9 och 10 §§ förordningen (2001:512) om deponering av avfall gäller inte</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bottenaska och flygaska samt rökgasreningsslam som innehåller mindre än 18 viktprocent TOC räknat på torr vikt och bestämd enligt 14 §, 2. komposterat slam från rening av avloppsvatten, 3. grönlutslam från återvinning av kokvätska, 4. animaliskt avfall som enligt andra föreskrifter får grävas ned, 5. övrigt avfall med homogen sammansättning som innehåller mindre än 10 viktprocent TOC räknat på torr vikt och bestämd enligt 14 §, 6. avfall med heterogen sammansättning som innehåller mindre än 10 volymprocent brännbart avfall. <p>13 § Förbuden enligt 9 och 10 §§ förordningen (2001:512) om deponering av avfall gäller inte avfall vars fysiska eller kemiska egenskaper efter behandling är sådana att avfallet inte bör återvinnas eller bortskaffas på annat sätt än genom deponering.</p> <p>Den som avser att deponera avfall enligt första stycket skall samråda med tillsynsmyndigheten för deponin innan avfallet deponeras.</p>	<p>12 § Förbuden enligt 8 § 6 och 7 förordningen (2001:512) om deponering av avfall gäller inte</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bottenaska och flygaska samt rökgasreningsslam som innehåller mindre än 18 viktprocent TOC räknat på torr vikt och bestämd enligt 14 §, 2. komposterat slam från rening av avloppsvatten, 3. grönlutslam från återvinning av kokvätska, 4. animaliskt avfall som enligt andra föreskrifter får grävas ned, 5. övrigt avfall med homogen sammansättning som innehåller mindre än 10 viktprocent TOC räknat på torr vikt och bestämd enligt 14 §, 6. avfall med heterogen sammansättning som innehåller mindre än 10 volymprocent brännbart avfall. <p>13 § Förbuden enligt 8 § 6 och 7 förordningen (2001:512) om deponering av avfall gäller inte avfall vars fysiska eller kemiska egenskaper efter behandling är sådana att avfallet inte bör återvinnas eller bortskaffas på annat sätt än genom deponering.</p> <p>Den som avser att deponera avfall enligt första stycket ska samråda med tillsynsmyndigheten för deponin innan avfallet deponeras.</p>

Bestämning av TOC

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>14 § Bestämning av TOC i avfallet skall ske genom provtagning och provning.</p> <p>Provtagning av avfallet skall ske i enlighet med provtagningsplan som skall utarbetas i enlighet med den <i>preliminära standarden prEN 14899</i>.</p> <p>Provning av TOC skall utföras enligt svensk standard <i>SS-EN 13137, utgåva 12</i>, av ett ackrediterat laboratorium.</p> <p>Vid bestämning av om TOC understiger 10 respektive 18 viktprocent skall medelvärdet av provningsresultaten användas.</p>	<p>14 § Bestämning av TOC i avfallet ska ske genom provtagning och provning.</p> <p>Provtagning av avfallet ska ske i enlighet med en provtagningsplan som ska utarbetas i enlighet med <i>svensk standard SS-EN 14899:2005</i>.</p> <p>Provning av TOC ska utföras enligt <i>svensk standard SS-EN 15936:2012</i>, av ett ackrediterat laboratorium.</p> <p>Vid bestämning av om TOC understiger 10 respektive 18 viktprocent ska medelvärdet av provningsresultaten användas.</p>

Dispens på grund av kapacitetsbrist för annan behandling än deponering

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>15 § För deponering av <i>hushållsavfall</i> görs ansökan om dispens enligt 13 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall av kommunen. För deponering av annat avfall än <i>hushållsavfall</i> görs en sådan ansökan av den verksamhetsutövare som tar emot avfallet för deponering.</p>	<p>15 § För deponering av <i>kommunalt avfall</i> görs ansökan om dispens enligt 13 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall av kommunen. För deponering av annat avfall än <i>kommunalt avfall</i> görs en sådan ansökan av den verksamhetsutövare som tar emot avfallet för deponering.</p>

16 § För deponering av *hushållsavfall* på grund av kapacitetsbrist får dispens enligt 13 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall medges endast om kommunen har

1. dels visat att det på grund av kapacitetsbrist inom regionen finns behov av deponering av sådant avfall,
2. dels länsvis redovisat de mängder avfall som omfattas av tidigare dispens och som har deponerats i andra län än det egna,
3. dels länsvis redovisat en uppskattning av hur mycket av avfallet enligt dispensansökan som kommer att lämnas till deponering i andra län än det egna,
4. dels redovisat att ändamålsenliga åtgärder vidtagits eller kommer att vidtas för att deponering av sådant avfall som omfattas av ansökan *skall* upphöra, och
5. dels redovisat de åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att minska utsläppen av växthusgaser för det avfall som deponeras med dispens.

17 § *Utsorterat* brännbart avfall och organiskt avfall som omfattas av en kommuns dispens enligt 16 § får deponeras av annan än kommunen utan att den som *skall* deponera avfallet har medgetts dispens.

18 § För deponering av annat avfall än *hushållsavfall* på grund av kapacitetsbrist får dispens enligt 13 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall medges endast om den som *skall* deponera avfallet

1. dels visat att det på grund av kapacitetsbrist inom regionen finns behov av deponering av sådant avfall,
2. dels länsvis redovisat de mängder avfall som omfattas av tidigare dispens och som tagits emot från andra län än det egna,
3. dels länsvis redovisat en uppskattning av hur mycket av avfallet enligt dispensansökan som kommer att tas emot från andra län än det egna,
4. dels förbinder sig att informera den som lämnar brännbart avfall och organiskt avfall för deponering om att andra behandlingsmetoder *skall* väljas i första hand, och
5. dels redovisat de åtgärder som vidtagits eller kommer vidtas för att minska utsläppen av växthusgaser för det avfall som deponeras med dispens.

Dispens får inte medges för mer avfall än vad som omfattas av deponins tillstånd enligt miljöbalken.

19 § En dispens som medges på grund av kapacitetsbrist skall gälla i högst ett år.

16 § För deponering av *kommunalt avfall* på grund av kapacitetsbrist får dispens enligt 13 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall medges endast om kommunen har

1. dels visat att det på grund av kapacitetsbrist inom regionen finns behov av deponering av sådant avfall,
2. dels länsvis redovisat de mängder avfall som omfattas av tidigare dispens och som har deponerats i andra län än det egna,
3. dels länsvis redovisat en uppskattning av hur mycket av avfallet enligt dispensansökan som kommer att lämnas till deponering i andra län än det egna,
4. dels redovisat att ändamålsenliga åtgärder vidtagits eller kommer att vidtas för att deponering av sådant avfall som omfattas av ansökan *ska* upphöra, och
5. dels redovisat de åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att minska utsläppen av växthusgaser för det avfall som deponeras med dispens.

17 § Brännbart avfall och organiskt avfall som omfattas av en kommuns dispens enligt 16 § får deponeras av annan än kommunen utan att den som *ska* deponera avfallet har medgetts dispens.

18 § För deponering av annat avfall än *kommunalt avfall* på grund av kapacitetsbrist får dispens enligt 13 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall medges endast om den som *ska* deponera avfallet

1. dels visat att det på grund av kapacitetsbrist inom regionen finns behov av deponering av sådant avfall,
2. dels länsvis redovisat de mängder avfall som omfattas av tidigare dispens och som tagits emot från andra län än det egna,
3. dels länsvis redovisat en uppskattning av hur mycket av avfallet enligt dispensansökan som kommer att tas emot från andra län än det egna,
4. dels förbinder sig att informera den som lämnar brännbart avfall och organiskt avfall för deponering om att andra behandlingsmetoder *ska* väljas i första hand, och
5. dels redovisat de åtgärder som vidtagits eller kommer vidtas för att minska utsläppen av växthusgaser för det avfall som deponeras med dispens.

19 § En dispens som medges på grund av kapacitetsbrist skall gälla i högst ett år.

Dispens i övriga fall

Nuvarande lydelse

20 § I andra fall än som avses i 16 och 18 §§ får länsstyrelsen medge dispens från förbuden att deponera *utsorterat* brännbart avfall och organiskt avfall endast om det finns särskilda skäl.

Föreslagen lydelse

20 § I andra fall än som avses i 16 och 18 §§ får länsstyrelsen medge dispens från förbuden att deponera brännbart avfall och organiskt avfall endast om det finns särskilda skäl.

Konsekvensutredning gällande ändring i föreskrifter om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall

Innehåll

1.	Bakgrund och syfte	2
2.	Problembeskrivning	2
2.1.	Behov av nya undantag från kravet på utsortering av brännbart avfall..	4
2.2.	Utökad möjlighet för kommunen att meddela dispens.....	4
3.	Rättsliga förutsättningar	5
3.1.	Utgångspunkter för sorteringskraven	5
3.2.	Tidigare bestämmelser och bemyndiganden kopplat till Naturvårdsverkets föreskrifter 2004:4	7
4.	Alternativ belysta i konsekvensutredningen	8
4.1.	Alternativ 1: Nollalternativ – Inga förändringar av föreskrifter och allmänna råd genomförs.....	8
4.2.	Alternativ 2: Ändring i befintliga föreskrifter och upphävande av allmänna råd	8
5.	Naturvårdsverkets förslag	8
5.1.	Huvudsakliga ändringar i föreskrifterna.....	8
5.2.	Ändringar av redaktionell karaktär.....	11
5.3.	Upphävande av allmänna råd	11
6.	Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på	11
7.	Konsekvenser	12
7.1.	Konsekvenser för hushåll	12
7.2.	Konsekvenser för verksamheter som producerar avfall	12
7.3.	Konsekvenser för kommuner	13
7.4.	Konsekvenser för vägledande myndigheter	14
7.5.	Konsekvenser för tillsynsmyndigheter	14
8.	Särskilda hänsyn angående tidpunkt för ikraftträdande	14

1. Bakgrund och syfte

EU-kommissionen presenterade den 2 december 2015 ett paket om cirkulär ekonomi som innehöll förslag på revideringar av sex direktiv på avfallsområdet (det så kallade avfallspaketet). De reviderade direktiven trädde ikraft den 4 juli 2018. Flera av ändringarna i avfallsdirektivet¹ ska vara genomförda senast den 5 juli 2020. Regeringen har remitterat två förslag på hur de reviderade EU-direktiven på avfallsområdet ska genomföras i svensk lagstiftning.² Utifrån förslagen bedömer Naturvårdsverket att föreskrifterna och allmänna råd om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall (NFS 2004:4) behöver ändras. Syftet med ändringarna är att uppdatera föreskrifterna mot gällande regelverk och anpassa dem efter kommande ändringar i avfallslagstiftningen. Ändringarna utgår från de förslag på nya bestämmelser som framgår av regeringens promemoria.³ Naturvårdsverket bedömer att föreskrifterna behöver ändras i de delar som kopplar till bestämmelser i avfallsförordningen. Ändringarna innebär i korthet att bestämmelserna i föreskrifterna om sortering av brännbart avfall utgår och att det inte kommer att finnas några undantag från kravet på att brännbart avfall ska sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall. För de delar som kopplar till deponeringsförordningen och förbud mot att deponera brännbart avfall och organiskt avfall kommer endast redaktionella ändringar att göras.

En förutsättning för Naturvårdsverkets förslag på ändrade föreskrifter är att kommunerna ges en utökad dispensmöjlighet för undantag från kravet på utsortering av brännbart bygg- och rivningsavfall.

2. Problembeskrivning

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall (NFS 2004:4) omfattar krav på sortering av brännbart avfall och generella undantag från krav på åtskild förvaring och transport. Föreskrifterna omfattar också undantag från deponeringsförbud och förutsättningarna för när länsstyrelsen får meddela dispenser. I artikel 10.1 avfallsdirektivet anges att medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att avfall genomgår förberedelse för återanvändning, materialåtervinning eller andra återvinningsförfaranden i enlighet med avfallshierarkin och direktivets bestämmelser om skydd för människors hälsa och miljö. Av artikel 10.2 framgår att när det är nödvändigt för att följa artikel 10.1 och för att underlätta eller förbättra förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och andra återvinningsförfaranden, ska avfall samlas in separat och får inte blandas med annat avfall eller andra material med andra

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv.

² PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R och PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet: Rapportering och miljöstruktionsavgifter, dnr M2019/02091/R.

³ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

egenskaper. Medlemsstaterna får i enlighet med artikel 10.3 medge undantag från artikel 10.2 under vissa förutsättningar.

Sverige har i 14 § avfallsförordningen ställt krav på utsortering av brännbart avfall. Nuvarande lydelse innebär att brännbart avfall ska förvaras och transporteras bort skilt från annat avfall. Genom regeringens föreslagna ändring av 14 § kommer lydelsen istället bli att *brännbart avfall ska sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall*. Av regeringens promemoria framgår det att ändringen är ett förtydligande av nuvarande krav eftersom utsortering är en förutsättning för att kunna förvara avfallet separat⁴. Regeringen föreslår att Naturvårdsverkets bemyndigande ändras så att möjligheten att meddela föreskrifter om sortering tas bort men möjligheten att meddela föreskrifter om undantag från kravet på utsortering av brännbart finns kvar.

Som en följd av ändringarna i avfallsdirektivet och kommande ändringar i avfallsförordningen bedömer Naturvårdsverket att föreskrifterna NFS 2004:4 behöver revideras. Ändringarna i avfallsförordningen rör krav på utsortering av brännbart avfall och vilka möjligheter som finns att meddela undantag från detta krav. Bestämmelser i Naturvårdsverkets föreskrifter som kopplar till ändringarna behöver därför revideras. För de delar som kopplar till deponeringsförordningen och förbud mot att deponera brännbart avfall och organiskt avfall bedömer Naturvårdsverket att det inte krävs några ändringar för att uppfylla direktivet eller de nya bestämmelserna i avfallsförordningen och deponeringsförordningen. I dessa delar kommer endast redaktionella ändringar att göras.

Föreskrifterna NFS 2004:4 är inte uppdaterade enligt gällande lagstiftning och behöver revideras utifrån kommande förslag i regeringens promemoria. Flera av bestämmelserna i föreskrifterna (6-10 §§) handlar om förutsättningarna för sortering av brännbart avfall. Med anledning av att Naturvårdsverkets bemyndigande kommer att ändras är det inte längre möjligt att ha kvar dessa bestämmelser. Naturvårdsverket ser inte heller att det finns ett behov av sådana bestämmelser.

Genom ökade krav på sortering av avfall kommer sannolikt materialåtervinningen öka och med det förutsättningarna för att nå en cirkulär ekonomi där avfallsflöden bättre kan tas tillvara. Att meddela föreskrifter om undantag innebär att avsteg görs från huvudregeln och kan enligt 15 d § avfallsförordningen bara aktualiseras när separat insamling inte är genomförbar eller inte ger fördelar som överväger nackdelarna. Bedömningen av när undantag kan ges ska utgå från kriterier i bestämmelserna 15 g och 15 h §§ avfallsförordningen⁵. Naturvårdsverket bedömer att befintliga undantag i föreskriften NFS 2004:4 inte motsvarar dessa kriterier.

⁴ Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R, s 189.

⁵ I lydelsen enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

2.1. Behov av nya undantag från kravet på utsortering av brännbart avfall

Brännbart avfall är enligt definitionen i 3 § avfallsförordningen *avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen har startat*. Av Naturvårdsverkets allmänna råd, kopplade till föreskrifterna 2004:4, framgår att: avfall vars delar består av både brännbart och ej brännbart material bör, om det inte är möjligt att separera materialen, klassificeras som brännbart eller icke-brännbart utifrån avfallets sammansatta egenskaper. Naturvårdsverket ser inte att det för närvarande finns anledning att överväga generella undantag från kravet på utsortering och skild förvaring av brännbart avfall. Naturvårdsverket avser att upphäva de allmänna råden i samband med ändringarna av föreskriften. Naturvårdsverket bedömer att det kommer att finnas ett fortsatt behov av vägledning om brännbart avfall. De delar i de allmänna råden som bedöms fortsatt relevanta kommer att lyftas över till Naturvårdsverkets webbvägledning.

2.2. Utökad möjlighet för kommunen att meddela dispens

Bygg- och rivningsverksamheter är den industrisektor som skapar störst mängder avfall i Sverige efter gruvsektorn, därefter kommer avfall från hushåll och slutligen avfall från tjänsteproducenter⁶. Regeringen har i bestämmelsen 15 b § avfallsförordningen⁷ föreslagit utsorteringskrav på den som producerar bygg- och rivningsavfall att sortera ut sex avfallsslag⁸. Naturvårdsverkets bedömning är att det efter utsortering i de aktuella avfallsslagen i många fall kommer att kvarstå en fraktion med brännbart avfall och en fraktion med icke-brännbart avfall. För det fall det är möjligt att sortera ut avfallsslagen enligt 15 b § avfallsförordningen så bör det inte heller vara något problem att sortera resterande fraktioner i form av brännbart och icke-brännbart avfall. Naturvårdsverket noterar att det finns branschspecifika riktlinjer som går längre än lagkraven.

Naturvårdsverket föreslår föreskrifter om generella undantag från kravet på utsortering av bygg- och rivningsavfall i sex fraktioner⁹. Undantagen föreslås gälla för sammansatta och förorenade material. Naturvårdsverket bedömer att sådana sammansatta eller förorenade material som inte är lämpliga eller möjliga att sortera i de sex specifika fraktionerna, ändå kan sorteras som brännbart eller icke-brännbart avfall. Vi föreslår därför inte något motsvarande undantag från kravet i 14 § avfallsförordningen.

Kommunerna föreslås få bemyndigande att meddela dispens från de kommande kraven i 15 b § avfallsförordningen. Naturvårdsverket bedömer att det i många fall kommer vara möjligt för avfallsproducenten att sortera ut brännbart avfall även om det är aktuellt med en dispens från utsorteringskravet på bygg- och rivningsavfall. Det kan dock inte uteslutas att det finns situationer där brännbart

⁶ Avfall i Sverige, rapport 6839.

⁷ I lydelsen enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

⁸ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

⁹ Trä, mineral (som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten), metall, glas, plast och gips.

bygg- och rivningsavfall (förutom de sex fraktionerna) skulle behöva omfattas av en dispens från kravet på utsortering. Då Naturvårdsverket bedömer att det endast i undantagsfall kan vara aktuellt att avfallsproducenten undantas från kravet på att sortera ut brännbart avfall är det inte lämpligt att formulera ett generellt undantag i föreskrifter. Naturvårdsverket bedömer att det därför är ändamålsenligt att kommunen i frågor om dispenser kopplade till 15 b § avfallsförordningen även ges möjlighet att meddela undantag för utsortering av brännbart bygg- och rivningsavfall och på det sättet kunna göra en samlad bedömning. Naturvårdsverket har i samband med föreskriftsarbetet föreslagit för regeringen att kommunens möjlighet att meddela dispens i 15 f § avfallsförordningen¹⁰ utökas till att även gälla brännbart bygg- och rivningsavfall.

3. Rättsliga förutsättningar

Idag finns det krav på utsortering¹¹ av avfall som omfattas av producentansvar, farligt avfall och brännbart avfall. Vidare finns det krav på att kommunen ska tillhandahålla ett system för insamling av matavfall som hushållen separerat från annat avfall.

3.1. Utgångspunkter för sorteringskraven

Regeringens förslag¹² på förtydligt krav på att sortera ut *brännbart avfall* ser ut enligt följande:

14 § Brännbart avfall ska sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall. Bestämmelser om förbud mot att deponera utsorterat brännbart avfall och organiskt avfall finns i 8 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

Kravet gäller för samtliga som hanterar brännbart avfall dvs. inte bara yrkesmässiga verksamheter och kommuner utan även enskilda medborgare.

Med *avfallsproducent* avses den som ger upphov till avfall, se förslag på ny lydelse i 15 kap 4 § miljöbalken¹³. Av 15 kap 11 § miljöbalken framgår att den som innehar ett avfall ska hantera det på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till människors hälsa och miljön. Den som producerar brännbart avfall är en avfallsproducent. Av 15 kap 11 a § miljöbalken¹⁴, regeringens förslag på ny lydelse, framgår att om inte annat avtalats eller är föreskrivet i lag eller annan författning, ansvarar den ursprungliga avfallsproducenten för 1) att avfallet genomgår ett fullständigt behandlingsförfarande i enlighet med 10 §, och 2) kostnaderna för att hantera det avfall som har producerats.

¹⁰ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

¹¹ Avfallsförordningen 2011:927: 14, 15 a, 16, 24 a-d, och 25 §§.

¹² PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

¹³ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

¹⁴ I lydelsen enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

För att kunna uppfylla kravet i 15 kap 11 § miljöbalken krävs det kunskap om vilken typ av avfall man har ansvar för och vilka egenskaper det innehar eftersom det är först då man kan ta ställning till hur det ska hanteras.

Naturvårdsverket föreslås få ett bemyndigande att utfärda föreskrifter om *undantag* från kravet på att brännbart avfall ska sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall¹⁵. Bestämmelsen är formulerad på följande sätt:

15 d § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om undantag från kraven i 14 § första stycket och 15 a och 15 b §§ i fråga om avfall där separat insamling inte är genomförbar eller inte ger fördelar som överväger nackdelarna.

Bestämmelserna i 15 g § och 15 h § i regeringens förslag¹⁶ sätter ramen för hur Naturvårdsverket kan utforma eventuella undantag.

15 g § Separat insamling ska inte anses genomförbar eller ge fördelar som överväger nackdelarna, om

- 1. separat insamling inte är tekniskt genomförbar med hänsyn till god praxis för avfallsinsamling,*
- 2. en annan hantering ger ett återvinningsresultat som är jämförbart med det som skulle uppnås vid separat insamling,*
- 3. separat insamling inte ger det bästa miljömässiga resultatet med hänsyn till avfallshanteringens sammanlagda miljöpåverkan, eller*
- 4. separat insamling skulle medföra oskäligen ekonomiska kostnader.*

15 h § Vid bedömningen av kostnaders skälighet enligt 15 g § 4 ska hänsyn tas till

- 1. negativa effekter på människors hälsa och miljön vid insamling och behandling av blandat avfall,*
- 2. möjligheterna till effektivitetsförbättringar vid insamling och behandling av blandat avfall,*
- 3. vilka intäkter som försäljning av återvunnet material kan ge, och*
- 4. principen om att den som förorenar bör stå för de kostnader som föroreningen medför och de bestämmelser om producentansvar som ger uttryck för den principen.*

Motsvarande bestämmelser finns i artikel 10.3 i avfallsdirektivet.

De undantag som medlemsstaterna meddelar från kraven i artikel 10.2 avfallsdirektivet ska följas upp. Av artikel 10.3 framgår att medlemsstaterna regelbundet ska se över undantagen som meddelats enligt samma punkt och då beakta god praxis för separat insamling av avfall och annan utveckling inom

¹⁵ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

¹⁶ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

avfallshanteringen. Av artikel 28.3 cb framgår att det i avfallsplanerna ska ingå uppgifter om vilka eventuella undantag som beviljats i enlighet med art 10.3.

Av 15 b § avfallsförordningen¹⁷, framgår att den som producerar *bygg- och rivningsavfall* ska sortera ut vissa avfallsslag och förvara dem skilda från varandra och från annat avfall. Naturvårdsverket får enligt förslaget ett bemyndigande att meddela undantag från detta krav. Utöver detta ges kommunen möjlighet att i det enskilda fallet meddela dispens från kraven i 15 b § avfallsförordningen. En dispensmöjlighet för kommunerna avseende utsortering av brännbart avfall saknas.

I avfallsförordningen finns särskilda krav på hantering av *farligt avfall*. Av 16 § avfallsförordningen framgår att farligt avfall inte får blandas eller spädas ut med 1) andra slag av farligt avfall, 2) annat avfall, eller 3) andra ämnen eller material. Av 17 § avfallsförordningen framgår att farligt avfall som har blandats eller späts ut i strid med 16 § ska separeras, om det 1) behövs från miljöskyddssynpunkt, 2) är tekniskt möjligt, och 3) är ekonomiskt rimligt. Bestämmelserna har sin grund i artikel 18 i avfallsdirektivet och avsikten är bl.a. att farligt avfall ska hanteras separat för att inte försvåra behandlingen eller riskera att kontaminera annat avfall. Naturvårdsverket bedömer att utsortering av brännbart avfall som är farligt avfall redan gäller enligt 15 kap 11 § miljöbalken och 16 § avfallsförordningen och behöver därmed inte regleras i föreskrift.

3.2. Tidigare bestämmelser och bemyndiganden kopplat till Naturvårdsverkets föreskrifter 2004:4

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall (2004:4) är meddelade med stöd av äldre bestämmelser i avfallsförordningen från 2001¹⁸. De av regeringen föreslagna ändringarna innebär att Naturvårdsverkets bemyndigande krymper något och möjligheten för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter om själva sorteringen av brännbart avfall är borttagen. Naturvårdsverket ser positivt på detta mot bakgrund av den ändrade avfallslagstiftningen och då avfallshanteringen har utvecklats på ett sådant sätt att det inte längre finns behov av föreskrifter i den delen.

¹⁷ I lydelsen enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R, s 203.

¹⁸ Avfallsförordning 2001:1063.

4. Alternativ belysta i konsekvensutredningen

4.1. *Alternativ 1: Nollalternativ – Inga förändringar av föreskrifter och allmänna råd genomförs*

Att behålla gällande föreskrifter med allmänna råd NFS 2004:4 skulle innebära att föreskrifterna inte är utformade i enlighet med de kommande kraven i avfallsförordningen.

4.2. *Alternativ 2: Ändring i befintliga föreskrifter och upphävande av allmänna råd*

Detta är det alternativ som Naturvårdsverket har arbetat vidare med. I samband med att de ändrade föreskrifterna träder i kraft upphävs de tidigare lydelseerna i föreskrifterna och allmänna råden. Ändringen av föreskrifterna innebär att de uppdateras mot gällande regelverk.

5. Naturvårdsverkets förslag

De huvudsakliga ändringarna i Naturvårdsverkets ändrade föreskrifter framgår nedan. I de fall det endast handlar om redaktionella eller mindre ändringar, beskrivs dessa längre ner i detta avsnitt. Samtliga ändringar finns också angivna i en jämförelsetabell, se bilaga. Ändringarna är framförallt i den del som reglerar sortering av brännbart avfall och den del som gäller befintliga undantag. Dessa paragrafer föreslår Naturvårdsverket ska upphävas.

5.1. *Huvudsakliga ändringar i föreskrifterna*

2 § upplyser om att kommunfullmäktige får meddela närmare föreskrifter om hanteringen av hushållsavfall, och att om det finns högre krav på sortering och åtskild förvaring och transport av avfall i de kommunala föreskrifterna gäller dessa. Naturvårdsverket föreslår att bestämmelsen ska upphävas då bestämmelserna om sortering av brännbart avfall utgår.

4 § bestämmelsen anger att sortering enligt föreskrifterna inte gäller avfall som kommer från fartyg och avfall som omfattas av föreskrifterna om producentansvar. Även denna bestämmelse föreslås upphävas eftersom den rör sortering av brännbart avfall.

6 § innebär att kommunerna har en skyldighet att ge den som producerar hushållsavfall en möjlighet att sortera ut brännbart avfall från avfall som inte är brännbart och från annat brännbart avfall som i utsorterade fraktioner är farligt avfall. 6 § föreslås upphävas. Naturvårdsverket bedömer inte att det är nödvändigt att föreskriva om detta, utan det bör vara upp till varje kommun hur den ordnar med lämplig logistik för att kommuninvånarna ska kunna uppfylla kravet. Kommunen har ansvar för att hushållsavfall inom kommunen hanteras på ett sätt som är godtagbart för människors hälsa och miljön och behandlas i enlighet med avfallshierarkin (jämför 15 kap 10 §, 11 § och 20 § miljöbalken).

på att sortera ut brännbart avfall. Som framgår i avsnitt 3.1 är kravet på utsortering av brännbart avfall reglerat i 14 § avfallsförordningen.

När det gäller kopplingen till farligt avfall i 6 § föreskrifterna, bedömer Naturvårdsverket att för farligt avfall som producerats finns bestämmelser i 16 § och 17 § avfallsförordningen. Naturvårdsverket ser därför inte att det finns anledning att särskilt reglera farligt avfall i bestämmelsen.

7 § innebär att kommunen inte är hindrad från att föreskriva om särskild utsortering av avfall som är olämpligt att förbränna på grund av att det innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen. Av 74 och 75 §§ avfallsförordningen framgår att kommunen får meddela föreskrifter om hanteringen av hushållsavfall, och bl. a kan föreskriva om skyldighet att i fråga om förvaring och transport av avfall vidta andra åtgärder som är nödvändiga av återanvändnings- eller återvinningskäl eller av andra hälso- eller miljöskäl. Bestämmelsen är således inte nödvändig och kan upphävas.

8 § ger kommunen undantag från kravet att erbjuda sortering enligt 6 § av grovavfall om det är fråga om små mängder avfall, otillräckligt utrymme eller andra förhållanden som gör att sortering på plats inte är möjlig. Naturvårdsverkets bedömning är att de undantag som finns i bestämmelsen inte kan anses nödvändiga, och föreslår att bestämmelsen upphävs. Naturvårdsverket bedömer att det är genomförbart att sortera ut brännbart avfall från annat avfall och att undantagen inte ger fördelar som överväger nackdelarna, vilket är en förutsättning för att Naturvårdsverket ska kunna meddela undantag.

9 § ställer krav på den som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall att se till att brännbart avfall sorteras ut från avfall som inte är brännbart och sådant som i utsorterade fraktioner utgör farligt avfall. Naturvårdsverket bedömer inte att det finns behov av föreskrifter i denna del då avfallshanteringen utvecklats och sortering av avfall idag är en naturlig del i hanteringen som följer av avfallslagstiftningen.

10 § ger undantag för brännbart bygg- och rivningsavfall och kravet på att detta ska sorteras ut vid källan om utrymmet är otillräckligt eller att förhållandena i övrigt är sådana att sortering på plats inte är möjlig. 10 § föreslås upphävas. Ändringen innebär därmed att det inte kommer att finnas några undantag från kravet på att brännbart bygg- och rivningsavfall ska sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall. Genom de föreslagna ändringarna i 15 b § avfallsförordningen, ställs krav på att den som producerar bygg- och rivningsavfall ska sortera ut sex avfallsslag¹⁹ och förvara dem skilda från varandra och från annat avfall. Naturvårdsverket föreslår i separata föreskrifter undantag från dessa krav²⁰. Det finns även en möjlighet för kommunerna att i det enskilda fallet ge dispens enligt 15 f § avfallsförordningen från kraven på utsortering. Om en dispens skulle ges från utsortering av de sex avfallsslagen, kommer avfallsproducenten fortfarande att falla in under kravet i 14 § avfallsförordningen på att *brännbart avfall ska*

tegel, klinker, keramik eller sten), metall, glas, plast och gips.

²⁰ Undantagen omfattar sammansatta material och förorenade material.

sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall. Det innebär att allt ska sorteras i minst två fraktioner på platsen, brännbart och icke brännbart. Det saknas i nuvarande förslag en möjlighet att söka dispens för ett sådant fall.

Naturvårdsverket har i samband med föreskriftsarbetet föreslagit för regeringen att kommunen ges en sådan dispensmöjlighet, se vidare avsnitt 2.2.

11 § ger undantag från krav på åtskild förvaring och transport i vissa fall som beskrivs i punkterna 1-6:

- 11 § 1: undantaget gäller hushållsavfall som, trots att möjlighet finns, inte har sorterats enligt 6 §.
- 11 § 2: undantaget omfattar hushållsavfall som sorterats enligt 7 §.

Naturvårdsverket bedömer att punkterna 1 och 2 kan upphävas då det finns både logistiska och tekniska lösningar för hantering av de avfallslag som bestämmelserna reglerar. Naturvårdsverket bedömer att det är genomförbart att sortera ut brännbart avfall från annat avfall och att undantagen i punkterna 1 och 2 inte ger fördelar som överväger nackdelarna.

Nedan framgår varför Naturvårdsverket bedömer att punkterna 3-6 ska upphävas.

- 11 § 3: undantagen rör grovavfall och brännbart bygg- och rivningsavfall i 8 och 10 §§ till dess avfallet sorterats. Av regeringens kommentar till 14 § avfallsförordningen framgår att ändringen är ett förtydligande och att utsortering av brännbart avfall är en förutsättning för att kunna förvara avfallet separat. Kravet i 14 § avfallsförordningen att förvara avfallet skilt från annat avfall gäller även under transport²¹. Naturvårdsverket bedömer att det är genomförbart att sortera ut brännbart avfall från annat avfall och att undantagen i punkten 3 inte ger fördelar som överväger nackdelarna.
- 11 § 4: undantaget omfattar annat avfall än hushållsavfall som sorterats enligt 9 § och som innehåller mindre än 10 volymprocent brännbart avfall. Det aktuella undantaget är kopplat till 9 § som föreslås upphävas. Vid införandet av bestämmelsen var syftet att få en hög källsorteringsgrad för brännbart avfall och uppnå en deponirest som innehåller mindre än 10 volymprocent brännbart avfall. Den syftade till att beskriva vad som är en tillräcklig sorteringsgrad av brännbart avfall. En stor andel av det avfall som idag uppkommer är bygg- och rivningsavfall som kommer att omfattas av skärpta sorteringskrav. Naturvårdsverkets bedömning är således att undantaget inte längre är motiverat och att det idag saknas behov av ett sådant undantag.
- 11 § 5: ger undantag för avfall från fartyg. Naturvårdsverket bedömer att det är genomförbart att sortera ut brännbart avfall från annat avfall och att undantaget i bestämmelsen inte ger fördelar som överväger nackdelarna.

²¹ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R, s 189.

- *11 § 6:* undantar avfall som omfattas av föreskrifter om producentansvar. Naturvårdsverkets bedömning är att undantaget kan upphävas då det i avfallslagstiftningen finns andra preciserade bestämmelser om hur avfall som faller under producentansvar ska hanteras.

5.2. Ändringar av redaktionell karaktär

Ett antal redaktionella ändringar genomförs i föreskrifterna. Utsorterat avfall ändras till brännbart avfall. Detta är i enlighet med de ändringar som föreslås i regeringens promemoria²². Av samma anledning ändras också hushållsavfall till kommunalt avfall. Nedan beskrivs övriga mindre ändringar. Samtliga paragrafer och föreslagna ändringar finns också i en jämförelsetabell i bilaga.

1 § beskriver föreskrifternas tillämpningsområde. Ändringarna innebär att de två första strecksatserna utgår. Anledningen är att bemyndigandet är ändrat jämfört med den tidigare avfallsförordningen (2001:1063) där Naturvårdsverket hade bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om sortering av brännbart avfall.

3 § är en upplysningsparagraf där det anges att radioaktivt avfall inte omfattas av avfallsförordningen eller deponeringsförordningen. Naturvårdsverkets bedömning är att paragrafen kan utgå då det i de båda förordningarna redan nämns att radioaktivt avfall och kärnbränsle är undantaget. Bestämmelsen kan skapa otydlighet då det finns flera avfallsslag som är undantagna i förordningarna och därmed också är undantagna från föreskrifterna.

5 § innehåller definitioner. Naturvårdsverket föreslår att definitionen av grovavfall utgår, då begreppet inte förekommer i föreskrifterna med nu liggande förslag.

12 - 20 §§ i föreskrifterna reglerar undantag från deponeringsförbuden och dispenser från deponeringsförbudet. I dessa paragrafer görs endast redaktionella ändringar.

5.3. Upphävande av allmänna råd

Naturvårdsverket vägleder numera i normalfallet genom webbvägledning istället för genom allmänna råd. Delar av de allmänna råden som kopplar till föreskrifterna blir inaktuella då flera paragrafer i föreskrifterna upphävs. Naturvårdsverket föreslår därför att de allmänna råden till föreskrifterna upphävs. Den information som fortfarande är aktuell kommer Naturvårdsverket att föra över till en webbvägledning.

6. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Naturvårdsverket får enligt förslaget i 15 d § avfallsförordningen ett bemyndigande att meddela föreskrifter om undantag från kravet i 14 §

²² PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

avfallsförordningen att brännbart avfall ska sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall. Ramen för när undantag kan meddelas framgår av kriterierna i 15 g och 15 h §§ i avfallsförordningen²³.

Naturvårdsverkets bemyndigande att meddela föreskrifter om undantag från deponeringsförbuden för brännbart och organiskt avfall och om förutsättningar för länsstyrelsens dispenser från dessa förbud kommer att regleras i föreslagna 13 a § deponeringsförordningen²⁴.

7. Konsekvenser

I detta avsnitt beskriver vi konsekvenserna av förslaget på ändringar i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall (NFS 2004:4).

7.1. Konsekvenser för hushåll

Naturvårdsverket bedömer att förslagen på det upphävda undantaget i 8 § inte leder till konsekvenser för hushållen då kravet på utsortering av brännbart grovavfall finns idag. Kommunerna erbjuder vanligen någon form av insamling av grovavfall från hushållen vilket idag kan lämnas bl. a. på återvinningscentralerna.

Naturvårdsverket bedömer att det är genomförbart för hushållen som avfallsproducenter att sortera ut brännbart bygg- och rivningsavfall. Naturvårdsverket har därför inte meddelat undantag från sorteringskravet i situationer där brännbart bygg- och rivningsavfall uppstår. Det upphävda undantaget leder till att hushållen omfattas av krav att sortera ut brännbart bygg- och rivningsavfall. Hushållen omfattas redan av andra sorteringskrav, bl.a. krav i 24 b och d §§ avfallsförordningen att sortera ut förpackningsavfall och returpapper från annat avfall och det finns inte anledning att göra undantag för brännbart avfall.

7.2. Konsekvenser för verksamheter som producerar avfall

Det upphävda sorteringskravet i föreskrifternas 9 § för den som ger upphov till *annat avfall än hushållsavfall* bedöms inte ge några konsekvenser. Kravet att brännbart avfall alltid ska sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall, har endast förtydligats och gäller alla situationer där brännbart avfall uppstår.

Undantagen i de nuvarande föreskrifterna omfattar brännbart bygg- och rivningsavfall och grovavfall som omfattas av kommunens ansvar, och kommer inte att ingå i de föreslagna föreskrifterna. Det medför att undantaget från åtskild förvaring och transport innan det avfallet har sorterats inte heller är aktuellt.

²³ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

²⁴ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R.

Konsekvenserna av detta kan innebära att verksamheter som producerar brännbart avfall behöver se över sin avfallslogistik för att följa kravet på separat insamling och förvaring.

Att upphäva undantaget från kravet på åtskild förvaring och transport av avfall som gäller *annat avfall än hushållsavfall* som innehåller mindre än 10 volymprocent brännbart avfall bedömer Naturvårdsverket ge försumbara konsekvenser då undantaget syftade till att ge en renare deponirest. Jämfört med när de nuvarande föreskrifterna togs fram sorterar verksamheter i större utsträckning sitt avfall idag. De kommande sorteringskraven för bygg- och rivningsavfall, som utgör en betydande andel av det totalt uppkomna avfallet, kommer sannolikt att medföra renare avfallsströmmar och att mer brännbart avfall sorteras ut från övrigt avfall.

7.3. Konsekvenser för kommuner

I dagsläget finns det 580 återvinningscentraler i hela landet och mängden grovavfall som lämnas till återvinningscentralerna har ökat de senaste åren. Många kommuner har därför anpassat och moderniserat sina återvinningscentraler²⁵. Mycket av det som kastas som grovavfall skulle kunna tas omhand och antingen återanvändas, eller om det är avfall förberedas för återanvändning. Flera kommuner har utökat sina återvinningscentraler till att innehålla kretsloppsparkar eller återbruk, i samarbete med olika hjälporganisationers second-handverksamheter. Kommunerna har även mobila anläggningar och vissa försök med kvartersnära återvinningscentraler pågår²⁶. Konsekvenserna av att ta bort undantaget i 8 § föreskrifterna för grovavfall bedöms därför inte innebära några förändringar för kommunernas hantering av grovavfall.

Konsekvensen av att ta bort undantaget i 10 § innebär att brännbart bygg- och rivningsavfall ska sorteras ut vid källan och det behöver finnas en logistik som klarar detta. Kraven på de avfallstjänster som kommunen erbjuder hushållen kan därmed komma att öka. Av regeringens promemoria²⁷ framgår att det varierar kraftigt i vilken mån kommunerna tar emot bygg- och rivningsavfall. Av 15 kap 20 § miljöbalken²⁸ framgår bl.a. att kommunerna ska ansvara för att bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet behandlas

Naturvårdsverket föreslår ett tillägg för brännbart bygg- och rivningsavfall, som skulle innebära ökad dispensmöjlighet för kommunerna i 15 f § avfallsförordningen. Naturvårdsverket bedömer att den tillkommande arbetsinsatsen skulle vara begränsad då kommunerna också behöver göra en bedömning för de sex fraktionerna som föreslås omfattas av sorteringskrav. Den

²⁵ <https://www.avfallsverige.se/avfallshantering/insamling/atervinningscentraler/> 2020-01-26.

²⁶ <https://www.avfallsverige.se/avfallshantering/insamling/atervinningscentraler/> 2020-01-26.

²⁷ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R, s 166.

²⁸ I lydelsen enligt promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R

som inte kan sortera brännbart bygg- och rivningsavfall vid källan ska samråda med tillsynsmyndigheten och vid behov söka dispens. Det anges i regeringens promemoria att enklare till normala ärenden²⁹ bör kunna avhandlas på uppskattningsvis mellan en till tre timmar. Antalet dispensansökningar och kommunernas arbetsinsats kan komma att öka genom att Naturvårdsverket inte meddelar undantag genom tillägget som föreslås. Naturvårdsverket bedömer dock att en dispens som omfattar brännbart bygg- och rivningsavfall inte i sig kommer att innebära en stor arbetsinsats. Eftersom en helhetsbedömning behöver göras vid dispensansökan för bygg- och rivningsavfall och dispens för brännbart avfall endast kan komma att behövas i undantagsfall

7.4. Konsekvenser för vägledande myndigheter

Naturvårdsverket kommer att behöva utforma vägledning om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall, då nuvarande allmänna råd kommer att behöva ersättas med en uppdaterad vägledning. Vägledningen kommer att utformas som en webbvägledning.

7.5. Konsekvenser för tillsynsmyndigheter

Det är i många fall den kommunala nämnden, ansvarig för tillsyn enligt miljöbalken, som bedriver tillsyn på producenter av avfall. I de fall det handlar om brännbart avfall som uppstår vid en tillståndspliktig verksamhet kan det istället vara länsstyrelsen som är ansvarig. Konsekvenserna är då desamma som för den kommunala nämnden som ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken. Tillsynsmyndigheterna kan i sina behovsutredningar behöva avsätta tid för tillsyn av tillämpningen av kravet på sortering av brännbart bygg- och rivningsavfall.

I de delar som berör deponering har endast redaktionella ändringar gjorts. Det innebär att det inte uppkommer några konsekvenser för länsstyrelsernas hantering av dispenser från förbudet att deponera brännbart och organiskt avfall.

8. Särskilda hänsyn angående tidpunkt för ikraftträdande

Föreskrifterna behöver beslutas i direkt anslutning till att ändringarna, som följer av avfallsdirektivet, träder i kraft den 5 juli 2020.

Naturvårdsverket behöver kommunicera vad ändringarna i föreskrifterna innebär. Målgruppen för kommunikationen är främst producenter av brännbart avfall och de kommunala nämnderna ansvariga för tillsyn enligt miljöbalken.

²⁹ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet, dnr M2019/01776/R, s 167.

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets föreskrifter om anteckningsskyldighet och lämnande av uppgifter om avfall till avfallsregistret;

NFS 2020:

Utkom från trycket
den

beslutade den **datum**

Med stöd av 59 § avfallsförordningen (2011:927) föreskriver¹ Naturvårdsverket följande.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om

1. vilka uppgifter om avfall som ska antecknas enligt 54–54 e §§ avfallsförordningen (2011:927) och
2. hur antecknade uppgifter ska lämnas till avfallsregistret enligt 57 a § samma förordning.

2 § Av 57 § avfallsförordningen (2011:927) följer att Naturvårdsverket ska föra ett register över avfall (avfallsregistret).

Definitioner

3 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen (2011:927).

Uppgifter som ska antecknas

4 § I 54–54 e §§ avfallsförordningen (2011:927) finns bestämmelser om skyldighet för den som bedriver angivna verksamheter att föra anteckningar om farligt avfall och annat avfall.

Där det enligt dessa bestämmelser ska antecknas uppgift om

- a) typ av avfall eller typ av farligt avfall, ska klassificering av avfallet ske i enlighet med bestämmelserna i avfallsförordningen (2011:927) och den avfallskod i bilaga 4 till avfallsförordningen som bäst beskriver avfallet anges,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november om avfall och om upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851.

- b) tidpunkt för när avfall lämnas, transporteras eller tas emot, ska datum anges,
- c) vem avfall lämnas till för transport eller annan hantering, vem avfall transporteras från eller till, vem avfall förmedlas eller säljs till, vem avfall kommer från eller tas emot från, ska verksamhetsutövarens person- eller organisationsnummer anges eller, om sådant inte finns producentens nationella eller europeiska skatteregistreringsnummer eller, i fråga om farligt avfall som kommer direkt från hushåll, kommunkod,
- d) mängd avfall, ska avfallets vikt i kilogram anges,
- e) var avfall uppkommit, var det ska lagras, sorteras eller behandlas, eller varifrån eller från vilken plats det kommer, ska anges adress eller geografisk punkt eller, i fråga om farligt avfall som kommer direkt från hushåll, kommunkod,
- f) transportsätt, ska anges antingen vägtransport, järnvägstransport, sjötransport, flygtransport, inlandssjöfart eller rörledning,
- g) behandlingsmetod, ska dels behandlingsmetod anges i enlighet med de sätt att hantera avfall som listas i bilaga 2 och 3 till avfallsförordningen, dels lämnas en närmare beskrivning av hur avfallet behandlas.

Spilloljor

5 § Den som behandlar spilloljor ska, utöver de uppgifter som ska lämnas enligt 54 d § avfallsförordningen (2011:927), även föra anteckningar om resultatet av återvinningen i enlighet med bilaga 1 till dessa föreskrifter.

Viktangivelse för vissa avfallstyper som tas emot för behandling

6 § Den som ska anteckna uppgifter om behandling av avfall enligt 54 d § avfallsförordningen (2011:927) ska ange mängden avfall i såväl våtvikt som torrsvikt i kilogram för de avfallstyper som listas i bilaga 2 till dessa föreskrifter.

Lämnande av uppgifter till avfallsregistret

7 § Gällande den verksamhet för vilken uppgifter ska lämnas till Naturvårdsverkets avfallsregister enligt 57 a § avfallsförordningen (2011:927) ska uppgift lämnas om

1. verksamhetens namn,
2. kontaktuppgifter och
3. person- eller organisationsnummer, eller om sådant inte finns, verksamhetsutövarens nationella eller europeiska skatteregistreringsnummer.

Om ombud används ska uppgifter enligt första stycket anges för ombudet.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 5 juli 2020

Naturvårdsverket

BJÖRN RISINGER

n.n

(ange enhet)

Bilaga 1

Uppgifter om resultatet av behandling av oljor

(Mörka skuggade fält innebär att rapportering inte är tillämplig)

Typ av resultat av återvinning	Regenerering	Annan materialåtervinning	Energiåtervinning /upparbetning till material som ska användas som bränsle	Bortskaffande
Regenererad basolja – grupp I ²				
Regenererad basolja – grupp II ³				
Regenererad basolja – grupp III ⁴				
Regenererad basolja – grupp IV ^{5 6 7}				
Materialåtervunna ⁸ produkter (specificera)				
Bränsleprodukter för extern energiåtervinning – lätt eldningsolja				
Bränsleprodukter för extern energiåtervinning - eldningsoljedestillat				
Bränsleprodukter för extern energiåtervinning -tjock eldningsolja				
Bränsleprodukter för extern energiåtervinning – återvunnen eldningsolja				
Bränsleprodukter för extern energiåtervinning – bearbetad eldningsolja				
Energiåtervinning på plats ⁹				
Annat (specificera)				

² Basolja grupp I innehåller mindre än 90 % mättade kolväten och/eller mer än 0,03 % svavel och har ett viskositetsindex större än eller lika med 80 och mindre än 120

³ Basolja grupp II innehåller mer än eller lika med 90 % mättade kolväten och mindre än eller lika med 0,03 % svavel och har ett viskositetsindex större än eller lika med 80 och mindre än 120 (

⁴ Basolja grupp III innehåller mer än eller lika med 90 % mättade kolväten och mindre än eller lika med 0,03 % svavel och har ett viskositetsindex större än eller lika med 120.

⁵ Basolja grupp IV är polyalfaolefiner..

⁶ Basolja som inte ingår i grupperna I–IV ska anges på rad "Annat".

⁷ Om uppgifter inte kan lämnas uppdelat på basolja grupp I-IV kan aggregerade uppgifter istället lämnas på rad "Annat".

⁸ Omfattar materialåtervunna produkter från annan materialåtervinning av spilloljor som rapporteras i kolumn 7 i tabell 1.

⁹ Energiåtervinning på plats innebär återvinning av spilloljor genom intern energiförbrukning, t.ex. i ett raffinaderi.

Bilaga 2

Avfallstyper som enligt EU:s avfallsstatistikförordning 2150/2002 ska anges i torrsvikt

Avfallstyp	Beskrivning
01 05 05*	Oljehaltigt borrhull och annat borrhull
02 02 04	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
02 03 05	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
02 04 03	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
02 05 02	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
02 06 03	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
02 07 05	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
03 03 05	Slam från avsvärtning av returpapper
03 03 10	Fiberrejekt, fiber-, fyllmedels- och ytbeläggningsslam från mekanisk avskiljning
03 03 11	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 03 03 10
04 01 06	Slam, särskilt från avloppsbehandling på produktionsstället, som innehåller krom
04 01 06*	Slam som innehåller krom
04 01 07	Slam, särskilt från avloppsbehandling på produktionsstället, som inte innehåller krom
04 02 19*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
04 02 20	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 04 02 19
05 01 09*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
05 01 10	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 05 01 09
05 01 13	Slam från matarvatten
05 01 14	Avfall från kyltorn
05 06 04	Avfall från kyltorn
06 05 02*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
06 05 03	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 06 05 02
07 01 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 01 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 01 11
07 02 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen

Avfallstyp	Beskrivning
07 02 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 02 11
07 03 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 03 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 03 11
07 04 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 04 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 04 11
07 05 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 05 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 05 11
07 06 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 06 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 06 11
07 07 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 07 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 07 11
10 01 20*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
10 01 21	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 10 01 20
10 01 22*	Vattenhaltigt slam från rengöring av pannor som innehåller farliga ämnen
10 01 23	Annat vattenhaltigt slam från rengöring av pannor än det som anges i 10 01 22
10 01 26	Avfall från kylvattenbehandling
10 02 11*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 02 12	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 02 11
10 02 15	Annat slam och andra filterkakor
10 03 27*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 03 28	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 03 27
10 04 09*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 04 10	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 04 09
10 05 08*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 05 09	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 05 08
10 06 09*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 06 10	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 06 09
10 07 07*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja

Avfallstyp	Beskrivning
10 07 08	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 07 07
10 08 19*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 08 20	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 08 19
10 11 19*	Fast avfall från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
10 11 20	Annat fast avfall från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 10 11 19
10 12 13	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
11 01 09*	Slam och filterkakor som innehåller farliga ämnen
11 01 10	Annat slam och andra filterkakor än de som anges i 11 01 09
11 02 01	Slam från kopparbaserade hydrometallurgiska processer
11 02 07*	Annat avfall som innehåller farliga ämnen
12 01 11	Slam från bearbetningsprocesser
12 01 14*	Slam från bearbetningsprocesser som innehåller farliga ämnen
12 01 15	Annat slam från bearbetningsprocesser än det som anges i 12 01 14
12 03 01*	Vattenbaserad tvättvätska
12 03 02*	Avfall från ångavfettning
16 07 08*	Oljehaltigt avfall
16 10 01*	Vattenhaltigt avfall som innehåller farliga ämnen
16 10 02	Annat vattenhaltigt avfall än det som anges i 16 10 01
16 10 03*	Vattenhaltiga koncentrat som innehåller farliga ämnen
16 10 04	Andra vattenhaltiga koncentrat än de som anges i 16 10 03
17 05 05*	Muddermassor som innehåller farliga ämnen
17 05 06	Andra muddermassor än de som anges i 17 05 05
19 02 01*	Metallhydroxidslam och annat slam från metallfällning
19 02 05*	Slam från fysikalisk eller kemisk behandling som innehåller farliga ämnen
19 02 06	Annat slam från fysikalisk eller kemisk behandling än det som anges i 19 02 05
19 02 08*	Flytande brännbart avfall som innehåller farliga ämnen
19 02 11*	Annat avfall som innehåller farliga ämnen
19 04 04	Vattenhaltigt flytande avfall från härdning av förglasat avfall
19 06 03	Vätska från anaerob behandling av kommunalt avfall
19 06 04	Rötrest från anaerob behandling av kommunalt avfall
19 06 05	Vätska från anaerob behandling av animaliskt och vegetabiliskt avfall
19 06 06	Rötrest från anaerob behandling av animaliskt och vegetabiliskt avfall

Avfallstyp	Beskrivning
19 07 02*	Lakvatten från avfallsupplag som innehåller farliga ämnen
19 07 03	Annat lakvatten från avfallsupplag än det som anges i 19 07 02
19 08 03*	Fett och oljeblandning från oljeavskiljare
19 08 05	Slam från behandling av hushållsavloppsvatten
19 08 10*	Andra fett- och oljeblandningar från oljeavskiljare än de som anges i 19 08 09
19 08 11*	Slam som innehåller farliga ämnen från biologisk behandling av industriavloppsvatten
19 08 12	Annat slam från biologisk behandling av industriavloppsvatten än det som anges i 19 08 11
19 08 13*	Slam som innehåller farliga ämnen från annan behandling av industriavloppsvatten
19 08 14	Annat slam från annan behandling av industriavloppsvatten än det som anges i 19 08 13
19 09 02	Slam från klarning av dricksvatten
19 11 03*	Vattenhaltigt flytande avfall
19 11 05*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
19 11 06	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 19 11 05
19 13 03*	Slam från efterbehandling av jord som innehåller farliga ämnen
19 13 04	Annat slam från efterbehandling av jord än det som anges i 19 13 03
19 13 05*	Slam från efterbehandling av grundvatten som innehåller farliga ämnen
19 13 06	Annat slam från efterbehandling av grundvatten än det som anges i 19 13 05
19 13 07*	Vattenhaltigt flytande avfall och vattenhaltiga koncentrat från efterbehandling av grundvatten som innehåller farliga ämnen
19 13 08	Annat vattenhaltigt flytande avfall och andra vattenhaltiga koncentrat från efterbehandling av grundvatten än de som anges i 19 13 07
20 03 04	Slam från septiska tankar
20 03 06	Avfall från rengöring av avlopp

Kommentar: Asterisk (*) vid "Avfallstyp" anger att avfallstypen klassas som farligt avfall.

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

SKRIVELSE

2020-02-12

Ärendenr:

NV-08780-19

Utredning enligt förordningen
(2007:1244) om
konsekvensutredning vid
regelgivning – förslag till nya
föreskrifter om
anteckningsskyldighet och
lämnande av uppgifter om avfall till
avfallsregistret

Innehåll

1	BAKGRUND OCH SYFTE	5
1.1	Spårbarhet och kontroll av farligt avfall	6
2	FÖRESKRIFTERNAS TILLÄMPNINGSOMRÅDE	7
3	NOLLALTERNATIV	10
4	NATURVÅRDSVERKETS FÖRSLAG	11
5	KONSEKVENSER	14
5.1	Verksamheter och myndigheter som berörs	14
5.2	Statsfinansiella effekter	17
5.3	Överensstämmelse med EU:s regelverk	17
6	IKRAFTTRÄDANDE	19
7	ANMÄLAN AV TEKNISKA REGLER	20
7.1	Tekniska regler	20
8	ANMÄLAN AV KRAV GÄLLANDE TJÄNSTEVERKSAMHET	22

1 Bakgrund och syfte

Enligt EU:s ramdirektiv 2008/98/EG om avfall, avfallsdirektivet¹, ska samtliga medlemsstater inrätta ett samordnande register för att kunna spåra flöden av farligt avfall. Det ska finnas på plats senast den 5 juli 2020 för att Sverige ska anses ha fullgjort sina skyldigheter som medlemsstat. Naturvårdsverket lämnade i september 2019 en redovisning² till regeringen om hur detta kan genomföras i Sverige där bl.a. förslag på nya författningar ingår. Redovisningen bereds på regeringskansliet och när nya författningar kan komma att beslutas samt hur de då kommer att se ut kan vi i nuläget inte säga. Regeringen remitterade förslaget tillsammans med en promemoria³ om genomförandet av det så kallade avfallspaketet i november 2019. Remisstiden gick ut den 7 januari 2020. Naturvårdsverket svarade på remissen⁴ och lämnade då bl.a. förslag till justeringar av de författningsförslag som vi själva lämnade i september 2019. Detta beroende på att vi, när vi arbetat vidare med att realisera spårbarhetssystemet, fördjupat vår granskning av de förslag till ändringar i avfallsförordningen som vi tidigare lämnat och då konstaterat visst behov av revidering av våra tidigare förslag.

Hur de föreslagna bestämmelserna i avfallsförordningen slutgiltigt kommer att utformas går i nuläget inte att säga. Det kan dock antas att det kommer att finnas ett bemyndigande för NV att meddela föreskrifter som närmare beskriver de uppgifter som ska antecknas och lämnas i det s.k. avfallsregistret och hur det ska göras. För att dessa föreskrifter, som kompletterar bestämmelserna i avfallsförordningen, ska kunna antas och börja gälla samtidigt som ändringarna i avfallsförordningen har Naturvårdsverket påbörjat processen och tagit fram ett förslag till föreskrifter.

Detta dokument beskriver konsekvenserna av föreslagna föreskrifter. Föreskriftsförslaget utgår ifrån Naturvårdsverkets förslag i redovisning den september 2019, men med de ändringar som vi föreslagit i remissyttrande till regeringen i januari 2020.

När det gäller skyldigheten för vissa aktörer att anteckna vissa uppgifter om farligt avfall och annat avfall och att lämna antecknade uppgifter digitalt till Naturvårdsverkets avfallsregister så följer det av de föreslagna bestämmelserna i avfallsförordningen. Konsekvenserna av de förslagen analyseras inte här.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november om avfall och om upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851.

² Redovisning av Naturvårdsverkets regeringsuppdrag Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall 2019-09-05. dnr NV-02329-19

³ PM Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet *Dnr M2019/01776/R*

⁴ Naturvårdsverkets yttrande över Miljödepartementets remiss av promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet och skrivelsen Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall *Dnr NV-07077-19*

1.1 Spårbarhet och kontroll av farligt avfall

Av artikel 35 i avfallsdirektivet följer att ett antal uppräknade aktörer ska föra register över vissa uppgifter om farligt avfall, för avfallsbehandlare även om icke-farligt avfall, och göra dessa uppgifter tillgängliga för behöriga myndigheter i ett elektroniskt register som ska inrättas av medlemsstaten. Enligt artikel 17 i avfallsdirektivet ska spårbarhet finnas för allt farligt avfall som uppkommer inom en medlemsstat. Det finns inget nedre tröskelvärde för hur mycket avfall som genereras eller storleken på en verksamhet. För att genomföra direktivets bestämmelser omfattar förslagen till bestämmelser i avfallsförordningen alla som bedriver en yrkesmässig verksamhet där farligt avfall uppkommer eller hanteras och när avfall behandlas omfattas även uppgifter om icke-farligt avfall.

Idag följer av 54–58 §§ avfallsförordningen att den som bedriver yrkesmässig verksamhet där farligt avfall uppkommer eller som yrkesmässigt samlar in, transporterar, behandlar, mäklar eller handlar med farligt avfall har en anteckningsskyldighet. Skyldigheten innebär att vissa uppgifter ska antecknas för varje slag av farligt avfall, såsom t.ex. mängd, varifrån avfallet kommer och till vem det lämnas för behandling. För avfallsbehandlare gäller anteckningsskyldigheten även annat avfall än farligt avfall. Anteckningarna ska föras i kronologisk ordning och bevaras i minst tre år, med undantag för avfallstransportörer som ska bevara anteckningarna i minst tolv månader.

För att uppfylla ovan nämnda krav i avfallsdirektivet har föreslagits ändrade och nya bestämmelser i avfallsförordningen som innebär att den nu gällande anteckningsskyldigheten enligt 54 – 58 §§ avfallsförordningen i huvudsak behålls, men revideras och kompletteras. Vidare har föreslagits att berörda verksamhetsutövare ska lämna de uppgifter som antecknats digitalt till Naturvårdsverkets avfallsregister. Detta för att uppfylla avfallsdirektivets krav på ett elektroniskt register för de uppgifter om farligt avfall, och i vissa fall även annat avfall, som ska antecknas.

Avfallsregistret kommer att ta emot och lagra uppgifter om avfall som lämnas av avfallsproducenter, insamlare, transportörer, handlare och mäklare samt avfallsbehandlare. Verksamhetsutövarna ges möjlighet att välja om de vill lämna uppgifterna via ett API (applikationsprogrammeringsgränssnitt), alltså via en direkt maskin-till-maskin-koppling, eller via en e-tjänst, alltså människa-till-maskin-koppling, beroende på vilka it-mässiga förutsättningar verksamhetsutövaren har.

De föreskrifter som nu föreslås och som ska komplettera anteckningsskyldigheten enligt avfallsförordningen, kommer att utgöra en bas för hur e-tjänsten och API:et kommer att utformas. Tjänsterna kommer att styra den som ska lämna in uppgifter till avfallsregistret på ett sådant sätt att de endast kommer att kunna lämna uppgifter som överensstämmer med vilka uppgifter som krävs enligt föreskrifterna.

2 Föreskrifternas tillämpningsområde

Dessa föreskrifter gäller för alla yrkesmässiga verksamheter som:

- producerar farligt avfall,
- sorterar och lagrar farligt avfall som en del av insamling av avfallet,
- transporterar farligt avfall,
- agerar handlare eller mäklare av farligt avfall,
- behandlar avfall såväl farligt som icke-farligt,
- för ut eller exporterar farligt avfall från Sverige.

2.1.1 Tillämpningsområdet i förhållande till bemyndigande

Föreskrifterna meddelas med stöd av det bemyndigande som föreslås i 59 § avfallsförordningen (2011:927) i Naturvårdsverkets redovisning⁵. Bemyndigandet ser ut enligt följande:

59 § Naturvårdsverket får meddela närmare föreskrifter om

1. *de uppgifter som ska antecknas enligt 54–54 e §§,*
2. *hur uppgifter ska lämnas till avfallsregistret, och*
3. *vilka uppgifter som ska undantas enligt 58 §.*

Naturvårdsverket har inte för avsikt att utnyttja det föreslagna bemyndigandet i 59 § 3 som refererar till 58 § där lämnande av säkerhetsskyddsklassad information beskrivs. Detta eftersom vi efter vidare övervägande kommit fram till att det inte kan anses lämpligt eller möjligt att från Naturvårdsverkets sida specificera vilka uppgifter som ska anses vara av betydelse för Sverige säkerhet enligt säkerhetsskyddslagen.

2.1.2 Föreslagen anteckningsskyldighet i avfallsförordningen

Naturvårdsverket föreslår i sitt remissyttrande⁶ att anteckningsskyldigheten i 54-54 e §§ ska se ut enligt följande:

54 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet där farligt avfall uppkommer ska för varje typ av farligt avfall föra anteckningar om

1. *när och till vem avfallet lämnas för borttransport,*
2. *mängden avfall som överlämnas,*
3. *var avfallet uppkommit,*
4. *till vem avfallet transporteras.*

⁵ Redovisning av Naturvårdsverkets regeringsuppdrag Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall 2019-09-05. dnr NV-02329-19

⁶ Naturvårdsverkets yttrande över Miljödepartementets remiss av promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet och skrivelsen Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall Dnr NV-07077-19

Anteckningarna ska föras innan avfallet överlämnas till en ny innehavare för borttransport.

54 a § *Den som yrkesmässigt sorterar eller lagrar farligt avfall som en del av insamling ska för varje typ av farligt avfall föra anteckningar*

- 1) *i direkt anslutning till att avfallet tas emot om*
 - a) *tidpunkt för mottagandet,*
 - b) *mängden avfall,*
 - c) *från vem och vilken plats, avfallet kommer samt*
 - d) *var avfallet ska lagras eller sorteras, och*
- 2) *i direkt anslutning till att avfallet transporteras till en ny plats om,*
 - a) *när och till vem avfallet lämnas för borttransport,*
 - b) *mängden avfall som överlämnas samt,*
 - c) *till vem avfallet transporteras.*

54 b § *Den som transporterar farligt avfall och är tillståndspliktig enligt 36 § eller anmälningspliktig enligt 42 § ska för varje typ av farligt avfall som transporteras föra anteckningar om*

1. *från vem avfallet transporteras,*
2. *när och från vilken plats avfallet transporteras,*
3. *den mängd som transporteras,*
4. *på vilket sätt avfallet transporteras, och*
5. *till vilken plats och till vem avfallet transporteras.*

Anteckningarna ska föras innan transporten påbörjas.

54 c § *Den som är handlare eller mäklare ska för varje typ av farligt avfall föra anteckningar om*

1. *varifrån avfallet kommer,*
2. *den mängd som köps, säljs eller förmedlas, och*
3. *till vem avfallet förmedlas eller säljs eller av vem avfallet köps.*

Anteckningarna ska föras i direkt anslutning till att avfallet förmedlas eller säljs till en ny innehavare.

54 d § *Den som yrkesmässigt behandlar avfall ska för varje typ av avfall föra anteckningar*

1. *i direkt anslutning till att avfallet*
2. *tas emot om*
 - a) *tidpunkt för mottagandet,*
 - b) *mängden avfall,*
 - c) *från vem avfallet kommer, samt*
 - d) *var avfallet ska behandlas.*
3. *i direkt anslutning till att avfallet behandlas om*
 - a) *mängden avfall som behandlas,*

- b) *den behandlingsmetod som används,*
 - c) *den mängd farligt avfall som efter behandlingen blivit icke farligt avfall,*
 - d) *den mängd av produkter och material som är resultatet av förberedelse för återanvändning, materialåtervinning respektive andra återvinningsförfaranden*
- 4. *och som därmed upphört att vara avfall och*
 - 5. *i direkt anslutning till att avfallet lämnas till en ny innehavare om när och till vem avfallet lämnas.*

54 e § *Den som från Sverige för ut eller exporterar farligt avfall för behandling ska för varje typ av avfall föra anteckningar om*

- 1. *den mängd avfall som har lämnats för transport till en behandlare i ett annat land inom Europeiska ekonomiska Samarbetsområdet (EES),*
- 2. *den mängd avfall som har lämnats för transport till en behandlare i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), och*
- 3. *behandlingsmetod som används.*

Anteckningarna ska föras i direkt anslutning till att information om avfallets behandling har erhållits från den som utfört behandlingen.

58 a § *Uppgifter som lämnats till tillsynsmyndigheten enligt 58 § andra stycket ska senast den 31 mars varje år lämnas av tillsynsmyndigheten till Naturvårdsverket.*

Uppgifterna ska lämnas på det sätt som tillsynsmyndigheten och Naturvårdsverket överenskommer.

3 Nollalternativ

Naturvårdsverket har föreslagits få bemyndigande att meddela föreskrifter om de uppgifter om avfall som ska antecknas enligt 54-54 e §§ och hur uppgifterna ska lämnas till avfallsregistret i enlighet med 57 a § avfallsförordningen. Det vägval som finns för Naturvårdsverket i detta sammanhang är att antingen meddela föreskrifter eller att avstå från det och på annat sätt försöka uppnå det man vill åstadkomma med föreskrifter.

Om Naturvårdsverket skulle välja att inte utfärda dessa föreskrifter skulle det dels bli svårare att avgöra vilka uppgifter som ska antecknas och hur de ska lämnas till avfallsregistret. Detta skulle troligtvis innebära att anteckningarna skulle se olika ut hos olika aktörer och det i sin tur leda till att de blir svårare att uttolka för en tillsynsmyndighet vid tillsyn samt försämra förutsättningarna för att spåra farligt avfall. Därutöver innehåller föreskrifterna krav på antecknande av uppgifter om behandling av spilloljor samt antecknande av uppgift om våtvikt och torrsvikt av vissa avfallstyper. Dessa uppgifter är nödvändiga för att uppfylla rapporteringskraven enligt avfallsdirektivet. Att inte föreskriva om detta uppgiftslämnande skulle därför riskera att medföra att Sverige inte kan uppfylla sina rapporteringsskyldigheter. Det är svårt att se hur korrekta och fullständiga uppgifterna skulle kunna inhämtas på annat sätt. Nollalternativet i denna konsekvensanalys är alltså att Naturvårdsverket inte meddelar föreskrifter.

4 Naturvårdsverkets förslag

En upplysningsparagraf (2 §) föreslås som anger att det av 57 § avfallsförordningen framgår att Naturvårdsverket ska föra ett register över avfall, avfallsregistret.

I 3 § förtydligas att de begrepp som används i föreskrifterna har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken och i avfallsförordningen.

Naturvårdsverket har i föreskrifterna närmare beskrivit vilka uppgifter som enligt 54 – 54 e §§ avfallsförordningen ska antecknas, enligt följande.

4 § I 54 §–54 e §§ avfallsförordningen (2011:927) finns bestämmelser om skyldighet för den som bedriver angivna verksamheter att föra anteckningar om farligt avfall och annat avfall.

Där det enligt dessa bestämmelser ska antecknas uppgift om

- a) typ av avfall eller typ av farligt avfall, ska klassificering av avfallet ske i enlighet med bestämmelserna i avfallsförordningen (2011:927) och den avfallskod i bilaga 4 till avfallsförordningen som bäst beskriver avfallet anges,*
- b) tidpunkt för när avfall lämnas, transporteras eller tas emot, ska datum anges,*
- c) vem avfall lämnas till för transport eller annan hantering, vem avfall transporteras från eller till, vem avfall förmedlas eller säljs till, vem avfall kommer från eller tas emot, ska verksamhetsutövarens person- eller organisationsnummer anges eller, om sådant inte finns producentens nationella eller europeiska skatteregistreringsnummer eller, i fråga om farligt avfall som kommer direkt från hushåll, kommunkod,*
- d) mängd avfall, ska avfallets vikt i kilogram anges,*
- e) var avfall uppkommit, var det ska lagras, sorteras eller behandlas, eller varifrån eller från vilken plats det kommer, ska anges adress eller geografisk punkt eller, i fråga om avfall som kommer direkt från hushåll, kommunkod,*
- f) transportsätt, ska anges antingen vägtransport, järnvägstransport, sjötransport, flygtransport eller inlandssjöfart,*
- g) behandlingsmetod, ska dels behandlingsmetod anges i enlighet med de sätt att hantera avfall som listas i bilaga 2 och 3 till avfallsförordningen, dels lämnas en närmare beskrivning av hur avfallet behandlas.*

När det gäller uppgift om tidpunkt i föreskrifterna så har vi valt att endast ställa krav på datum då vi inte ser ett behov av någon närmare tidsangivelse, som klockslag, varken från ett tillsynsperspektiv eller från ett statistikperspektiv.

Det föreslås att mängd ska anges som vikt i kilogram, eftersom mängd i vikt är vad som efterfrågas för den rapportering som krävs enligt avfallsdirektivet.

När det gäller uppgift om var avfall uppkommit, var det ska lagras, sorteras eller behandlas eller varifrån det kommer föreslås att detta anges i form av adress eller geografisk punkt. Med geografisk punkt avses då positionsangivelse med koordinater. Sådana uppgifter finns tillgängliga via ett flertal webbaserade tjänster. Adress eller geografisk punkt används bl.a. för att uppgifterna i avfallsregistret ska kunna göras tillgängliga för ansvarig tillsynsmyndighet.

När det gäller farligt avfall från hushåll inträder anteckningsskyldighet först från det att avfallet tagits emot i en anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet. Detta följer av artikel 20 i avfallsdirektivet och 62 § avfallsförordningen. Det ska då ses som tillräckligt att uppgift om varifrån och från vem avfallet kommer redovisas med kommunkod av den transportör eller mottagande verksamhet som är anteckningsskyldig.

Hur avfall behandlas behöver redovisas genom angivande av hanteringsmetod enligt bilaga 2 och 3 till avfallsförordningen. Detta behöver dock kompletteras med en närmare beskrivning av hur avfallet behandlas, eftersom hanteringsmetoderna är för oprecisa för att kunna ligga till grund för Sveriges rapportering av avfallsstatistik till EU. Avfallsregistret kommer troligtvis att utformas på så sätt att när verksamhetsutövare vill lämna uppgift om en behandlingskod i e-tjänsten eller via API:et så kommer det att presenteras en kompletterande förteckning med mer detaljerade behandlingsförfaranden under den valda behandlingskoden där någon av dessa måste väljas. Naturvårdsverket har valt att inte inkludera förteckningen över behandlingsbeskrivningar i dessa föreskrifter, dels eftersom informationen bedöms kunna göras tillgänglig på annat sätt, dels eftersom det ger en större flexibilitet om det behöver göras ändringar eller tillägg i förteckningen. Denna förteckning behöver därför göras tillgänglig även på annat sätt än i registret för berörda verksamhetsutövare, för att samma behandlingsförfaranden ska användas för beskrivning av använda behandlingsförfaranden redan när anteckningar förs.

Spillojor

5 § Den som behandlar spillojor ska, utöver de uppgifter som ska lämnas enligt 54 d § avfallsförordningen (2011:927), även föra anteckningar om resultatet av återvinningen i enlighet med bilaga 1 till dessa föreskrifter.

Spillolja utgör farligt avfall och omfattas därmed av anteckningsskyldigheten enligt avfallsförordningen. Det finns en särskild rapporteringsskyldighet enligt avfallsdirektivet gällande spillojor. Den är närmare reglerad i artikel 7 och bilaga VI till kommissionens beslut (EU) 2019/1004, som innehåller regler för beräkning,

verifiering och rapportering enligt avfallsdirektivet⁷. För att kunna uppfylla rapporteringskraven enligt avfallsdirektivet behöver närmare uppgifter inhämtas om bl.a. resultatet av behandling av spilloljor. Detta föreslås regleras i dessa föreskrifter, genom ovan föreslagen 5 § och en bilaga som närmare specificerar vilka uppgifter som behöver lämnas.

Viktangivelse för vissa avfallstyper som tas emot för behandling

6 § *Den som ska anteckna uppgifter om behandling av avfall enligt 54 d § avfallsförordningen (2011:927) ska ange mängden avfall i såväl våtvikt som torrsvikt i kilogram för de avfallstyper som listas i bilaga 2 till dessa föreskrifter.*

För vissa avfallstyper behöver, för rapporterings- och statistikändamål, uppgift inhämtas om såväl avfallets torr- som våtvikt. Det gäller främst olika typer av slam. Detta föreslås regleras i dessa föreskrifter, genom ovan föreslagen 6 § och en bilaga som närmare specificerar vilka avfallsslag som berörs av detta krav.

Lämnande av uppgifter i avfallsregistret

7 § *Gällande den verksamhet för vilken uppgifter ska lämnas i Naturvårdsverkets avfallsregister enligt 57 a § avfallsförordningen (2011:927) ska uppgift lämnas om*
- verksamhetens namn, kontaktuppgifter och person- eller organisationsnummer, eller om sådant inte finns, producentens nationella eller europeiska skatteregistreringsnummer, och
- ombudets personuppgifter

När uppgifter lämnas i avfallsregistret enligt 57 a § avfallsförordningen behöver framgå vilken verksamhet uppgifterna avser och vem som lämnar dem. Dels för att kunna koppla uppgifterna till rätt verksamhet, dels för att möjliggöra kontroll av behörighet för den som lämnar uppgifterna. Det föreslås därför en bestämmelse som närmare reglerar vilka uppgifter som behöver lämnas gällande dels den verksamhet som uppgifterna avser, dels gällande eventuellt ombud.

⁷ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/1004 av den 7 juni 2019 om fastställande av regler för beräkning, verifiering och rapportering av uppgifter om avfall i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG och om upphävande av kommissionens genomförandebeslut C(2012) 2384

5 Konsekvenser

5.1 Verksamheter och myndigheter som berörs

När det gäller föreslagna bestämmelser i avfallsförordningen om skyldighet för vissa aktörer att anteckna vissa uppgifter om farligt avfall och annat avfall och att lämna antecknade uppgifter digitalt till Naturvårdsverkets avfallsregister analyseras konsekvenserna av dessa inte här.

I denna utredning redovisas konsekvenserna av de ovan angivna förslagen till föreskrifter.

De aktörer som direkt berörs av de föreslagna förändringar som beskrivs ovan är:

- yrkesmässigt bedrivna verksamheter där farligt avfall uppkommer (ca 1miljon),
- transportörer av farligt avfall (ca 15 000 st),
- yrkesmässig verksamhet som bedriver insamling av farligt avfall (ca 100 st),
- mäklare och handlare som köper, säljer eller förmedlar farligt avfall (ca 100 st),
- yrkesmässiga verksamheter med behandling av farligt avfall och annat avfall (ca 4800 st),
- Naturvårdsverket,
- de kommunala nämnder som ansvarar för operativ tillsyn enligt miljöbalken (290 st med reservation för att det kan vara något färre p.g.a. att vissa kommuner gått ihop till förbund), och
- länsstyrelserna (21 st).

5.1.1 Exempel på andra som berörs

Beslutsfattare på kommunal, regional och nationell nivå kommer att få bättre underlag för beslut om mål, planering, regler, styrmedel m.m. exempelvis vid framtagande kommunala avfallsplaner

5.1.2 Konsekvenser för samtliga aktörer med antecknings-skyldighet

Föreskrifterna syftar till att förtydliga vilka uppgifter som ska antecknas enligt förslaget till förordningsändringar (avsnitt 2.1.2) samt hur de ska lämnas till avfallsregistret. Genom att verksamhetsutövare inte själva behöver uttolka vilka uppgifter som ska lämnas och hur de ska lämnas in enligt bestämmelserna i avfallsförordningen kommer uppgifterna att bli mer enhetliga och strukturerade. Det ger bättre förutsättningar för att bedriva tillsyn. När uppgifterna lämnas på ett enhetligt sätt ger det också bättre möjligheter för maskinell bearbetning som kan ligga till grund för uppföljning och vidare statistisk bearbetning utan vidare handpåläggning.

KLASSIFICERING AV AVFALL

För samtliga aktörer som berörs av anteckningsskyldigheten finns redan i dag en skyldighet att kunna redovisa vilka avfallstyper som hanteras i verksamheten. I förslaget till föreskrifter förtydligas att det är en klassificering enligt avfallsförordningen ska göras och att det är avfallskoderna i bilaga 4 till avfallsförordningen som ska användas. Detta är vad som får anses gälla även enligt nu gällande bestämmelser. Förtydligande i föreskrifterna bör därför inte ses som något nytt krav.

Även om kravet på klassning av farligt avfall inte är nytt kan många mindre verksamheter som producerar farligt avfall antas ha begränsad kompetens när det gäller att göra en sådan klassning. Det kan då underlätta för avfallsproducenter att det tydliggörs hur klassningen ska göras. Avfallsklassningen kan inledningsvis vara relativt betungande men bör med tiden inte innebära någon större börda, eftersom det inom en yrkesmässig verksamhet ofta produceras samma typer av farligt avfall över tid.

Övriga verksamheter som berörs av anteckningsskyldigheten är sådana som yrkesmässigt hanterar avfall och som kan förväntas ha kompetens att klassificera avfall. För dessa verksamheter bör förtydligandet i föreskrifterna inte anses medföra någon ökad administrativ börda.

MÄNGD AVFALL I KILOGRAM

Uppgifter om mängd farligt avfall ska anges i kilogram, vilket kan vara en utmaning för många mindre producenter av farligt avfall, beroende på vilken typ av farligt avfall som produceras. Har verksamheten inte tillgång till våg så kommer denna uppgift troligtvis att redovisas i form av en uppskattning av mängden farligt avfall som överlämnas, såvida inte viktuppgift kan erhållas av exempelvis anlitad transportör eller annan. Att anteckna denna uppgift kan dock inte anses medföra någon betydande administrativ börda.

Övriga verksamheter som berörs av anteckningsskyldigheten är sådana som yrkesmässigt hanterar avfall och som kan förväntas kunna redovisa avfallet vikt. För dessa verksamheter bör förtydligandet i föreskrifterna inte medföra någon ökad administrativ börda.

LÄMNANDE AV UPPGIFTER TILL AVFALLSREGISTRET

När uppgifter lämnas till avfallsregistret måste det framgå för vilken verksamhet uppgifter lämnas och vem som lämnar dem. Det är en förutsättning för att kunna koppla uppgifterna till rätt verksamhet, kontrollera behörighet för uppgiftslämnare och att kunna följa upp och kontrollera uppgifter i både tillsyns- och statistiksyfte. Det får ses som ett nödvändigt och rimligt krav och kan inte anses betungande för den som lämnar uppgifterna.

ÖVRIGA UPPGIFTER ATT ANTECKNA

Övriga uppgifter som ska antecknas bör vara relativt enkla för en verksamhetsutövare att ta fram, eftersom de behöver finnas för att transporten överhuvudtaget ska kunna genomföras. Det handlar om uppgift om när transporten ska ske, vem som ska utföra transporten, var avfallet uppkommit och till vem det ska transporteras. Hur uppgifterna tas fram och lämnas i avfallsregistret beror bl.a. på hur avfallsinnehavaren valt att lösa uppgiften att transportera bort avfallet. Avfallsinnehavaren kan ha avtal med ett avfallsbolag som sköter transporten och omhändertagandet och som också ser till att avfallsproducentens antecknings-skyldighet samt lämnande av uppgifterna i avfallsregistret uppfylls. Detta sker då oftast via en maskin till maskin-kommunikation (API). Det kan också vara så att avfallsinnehavaren vill genomföra transporten genom att kontakta en avfallstransportör och en avfallsanläggning och då inhämta de uppgifter som krävs för att själv uppfylla anteckningsskyldigheten och lämna uppgifterna till avfallsregistret via Naturvårdsverkets e-tjänst.

Uppgifter per avfallstyp om datum och mängd avfall i kilogram kopplat till organisationsnummer eller annat id-nummer för den verksamhet avfallet kommer ifrån samt adressuppgift eller geografisk positionsangivelse om var det ska behandlas bör vara sådant avfallsverksamheter redan har i sina affärssystem bl.a. för fakturering och redovisning. Hos avfallsbehandlare bör det redan finnas rutiner för mottagningskontroll som ger möjlighet att uppfylla de krav som följer av föreslagna regeländringar. Att det förtydligas vilka uppgifter som ska antecknas bör underlätta för berörda avfallsverksamheter.

5.1.3 Konsekvenser för verksamheter som behandlar avfall

Avfallsbehandlare ska, enligt den föreslagna 54 d § avfallsförordningen, föra anteckningar om hur avfallet behandlas, med angivande av behandlingsmetod. Vår bedömning är att det inte kan anses tillräckligt att endast ange metod enligt bilaga 2 och 3 till avfallsförordningen, eftersom de hanteringskoderna är för oprecisa för att kunna ligga till grund för Sveriges rapportering av avfallsstatistik till EU. Det behövs därför även en närmare beskrivning av hur avfallet behandlas. Detta är dock uppgifter som redan idag bör finnas tillgängliga hos berörda verksamheter och som därför inte ska behöva innebära någon nämnvärt ökad administrativ börda jämfört med idag.

Avfallsbehandlarna kommer genom föreskrifterna att åläggas ytterligare anteckningskrav på två områden. Det ena gäller anteckningar om resultat från behandling av spillolja som ska anges på det sätt som beskrivs i bilaga 1 till föreskrifterna, det andra gäller angivande av våt- och torrsvikt för ett antal avfallstyper som listas i bilaga 2 till föreskrifterna. Dessa uppgifter krävs för att Sverige ska kunna fullgöra sin rapporteringsskyldighet i förhållande till EU när det gäller dessa avfallstyper. Dessa krav kan förväntas medföra viss ytterligare administration för avfallsbehandlarna.

5.1.4 Konsekvenser för tillsynsmyndigheter

Eventuella ökade kostnader och resursbehov följer främst av förslagen till nya bestämmelser i avfallsförordningen. Föreskrifterna kommer att bidra till mer strukturerade och enhetliga uppgifter om avfall i avfallsregistret, vilket ger tillsynsmyndigheterna bättre förutsättningar för att bedriva tillsyn.

5.1.5 Konsekvenser för Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets ökade kostnader och resursbehov följer främst av förslagen till nya bestämmelser i avfallsförordningen, som bl.a. innebär att Naturvårdsverket ska tillhandahålla en digital lösning för uppgifter om farligt avfall och annat avfall, det s.k. avfallsregistret.

De föreskrifter som föreslås ska komplettera bestämmelserna i avfallsförordningen om anteckningsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter i avfallsregistret. Föreskrifterna syftar till att få ett mer enhetligt, korrekt och ändamålsenligt uppgiftsunderlag, som också ger bättre förutsättningar för att sammanställa det underlag som behövs för statistik och rapportering.

Det åligger Naturvårdsverket att utforma avfallsregistret så att uppgifter kan lämnas i enlighet med förslagen till bestämmelser i avfallsförordningen och dessa föreskrifter. Detta är inkluderat i det pågående arbetet med avfallsregistret, där syftet är att bygga ett ändamålsenligt och användarvänligt system.

Naturvårdsverket kommer framförallt under innevarande år att behöva lägga betydande resurser på vägledning gällande de nya bestämmelserna om utökad anteckningsskyldighet och om lämnandet av uppgifter till avfallsregistret. I detta arbete inkluderas bestämmelserna i dessa föreskrifter. De bestämmelser i föreskrifterna som är av förtydligande karaktär får dock närmast anses minska behovet av vägledning.

5.2 Statsfinansiella effekter

Naturvårdsverkets ökade kostnader följer främst av förslagen till nya bestämmelser i avfallsförordningen. De kompletterande bestämmelser som föreslås i dessa föreskrifter kan närmast anses medföra minskade kostnader, eftersom vägledningsbehovet bör minska. Även för andra myndigheter är det främst förslagen till nya bestämmelser i avfallsförordningen som kan medföra konsekvenser.

5.3 Överensstämmelse med EU:s regelverk

De bestämmelser som föreslås i avfallsförordningen för förbättrad kontroll och spårbarhet och bestämmelserna i dessa föreskrifter syftar till att genomföra artikel

17 och 35 i avfallsdirektivet. Bestämmelserna i föreskrifterna kompletterar och beskriver närmare kraven i avfallsförordningen. Därutöver innehåller föreskrifterna bestämmelser som gör det möjligt för Naturvårdsverket att fullgöra sin rapporteringsskyldighet till EU, enligt avfallsdirektivet.

Sammantaget bedömer Naturvårdsverket att de föreslagna reglerna överensstämmer med och inte går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Tvärtom medför förslagen att Sverige på ett bättre sätt efterlever avfallsdirektivets krav, inklusive de revideringar av direktivet som träder i kraft den 5 juli 2020, om att farligt avfall ska kunna spåras alltifrån produktion till dess slutliga destination.

6 Ikraftträdande

En förutsättning för att de föreslagna bestämmelserna ska kunna träda ikraft är att avfallsregistret finns på plats senast den 5 juli 2020 för en effektiv hantering av information och för att åstadkomma spårbarhet för farligt avfall. Avfallsregistret och vägledning måste utvecklas. Målgruppen för kommunikationen bör främst vara följande:

- yrkesmässigt bedrivna verksamheter där farligt avfall,
- transportörer av farligt avfall,
- yrkesmässig verksamhet som bedriver insamling av farligt avfall,
- mäklare och handlare som köper, säljer eller förmedlar farligt avfall
- yrkesmässiga verksamheter med behandling av farligt avfall och annat avfall.

7 Anmälan av tekniska regler

Enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler ska en myndighet som avser att fatta beslut om en teknisk regel i god tid innan dess underrätta Kommerskollegium om förslaget. Kommerskollegium ska i sin tur anmäla förslaget till övriga berörda parter genom meddelanden till WTO- sekretariatet samt EG-kommissionen. Förordningen utgår från anmälningsdirektivet⁸. Regler som innebär ett strikt genomförande av EU-lagstiftning behöver inte anmälas enligt direktivet.

Som stöd för myndigheternas bedömning av om en anmälan krävs enligt anmälningsdirektivet har Kommerskollegium tagit fram en vägledning⁹. Naturvårdsverket har utnyttjat denna vägledning för att bedöma huruvida en anmälan är nödvändig i detta fall.

7.1 Tekniska regler

Som en teknisk regel avses enligt förordningen:

- föreskrifter eller andra bestämmelser som utgörs av eller hänvisar till tekniska specifikationer eller andra krav och som är rättsligt eller faktiskt tvingande vid saluföring eller användning av en vara,
- föreskrifter om informationssamhällets tjänster som är rättsligt eller faktiskt tvingande vid tillhandahållande, etablering eller användande av sådana tjänster,
- föreskrifter som förbjuder tillverkning, import, saluföring eller användning av en vara.

Med teknisk specifikation avses enligt förordningen:

”Specifikationer intagna i ett dokument och som fastställer de egenskaper som krävs av en vara, t.ex. kvalitetsnivåer, prestanda, säkerhet eller dimensioner, inbegripet krav på varan som avser varubeteckning, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, förpackning, märkning eller etikettering och förfaranden för bedömning av överensstämmelse. Som tekniska specifikationer räknas också krav på processer och tillverkningsmetoder”.

Enligt Kommerskollegiums vägledning om tekniska regler avser ”processer och tillverkningsmetoder” olika typer av krav som ställs i samband med tillverkningen av produkter. Utifrån definitionens utformning och Kommerskollegiums vägledning konstaterar Naturvårdsverket att förslaget till nya föreskrifter inte innehåller bestämmelser som kan betraktas som tekniska specifikationer.

⁸ Europaparlamentets och Rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster

⁹ Anmälningsproceduren för tekniska föreskrifter och e-tjänster - Så påverkas myndigheter

Med ”andra krav” avses enligt förordningen:

”Krav som inte är tekniska specifikationer och som ställs på en vara och påverkar varans livscykel efter det att den har släppts ut på marknaden, t.ex. villkor för användning, återvinning, återanvändning eller omhändertagande, om dessa krav på ett väsentligt sätt kan påverka varans sammansättning, natur eller saluföringen av den”.

Enligt Kommerskollegiums vägledning är e-tjänster, i anmälningsdirektivets mening, prestationer som vanligtvis utförs mot ersättning som utgör en kompensation för tjänsten i fråga. E-tjänsten som regleras ska vara en kommersiell aktivitet men det måste inte vara mottagaren av tjänsten som betalar. Om en myndighet reglerar sina egna e-tjänster är det inte nödvändigt att göra en anmälan till kommissionen, även om e-tjänsten är belagd med en avgift. Detta eftersom myndighetens verksamhet inte utgör en kommersiell aktivitet i anmälningsdirektivets mening. Det är endast föreskriftsförslag som, i sin helhet eller i enskilda bestämmelser, har till särskilt syfte och föremål att uttryckligen reglera e-tjänster som faller inom anmälningsdirektivets tillämpningsområde.

Naturvårdsverkets förslag till nya föreskrifter innehåller inga bestämmelser om produkters egenskaper, kontroller av produkter eller andra produktkrav.

Att föreskriva så som föreslås om skyldighet att lämna uppgifter digitalt utgör inte sådana föreskrifter om informationssamhällets tjänster (e-tjänster) som är anmälningspliktiga.

Förslaget till nya föreskrifter innehåller därmed, enligt Naturvårdsverkets bedömning, inga bestämmelser som är att anse som tekniska regler i enlighet med förordningen om tekniska regler.

8 Anmälan av krav gällande tjänsteverksamhet

Av 2 § förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden, som hänvisar till tjänstedirektivet¹⁰, följer att nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet under vissa förutsättningar ska anmälas till Kommerskollegium.

Det nu aktuella förslaget till föreskrifter innehåller bl.a. bestämmelser om skyldighet för vissa aktörer att lämna uppgifter om avfall, farligt avfall m.m. till Naturvårdsverket. Bestämmelserna riktas till producenter av farligt avfall och verksamheter som hanterar avfall och farligt avfall, vilket är verksamhet som kan anses falla inom tjänstedirektivets tillämpningsområde. Det kan inte uteslutas att reglerna kan komma att tillämpas på företag som inte är etablerade i Sverige. Förutsättningarna är därmed sådana att föreskrifterna bör anses som anmälningspliktiga enligt artikel 39.5 tjänstedirektivet. Naturvårdsverket avser därför att anmäla föreskrifterna till Kommerskollegium enligt ovan.

¹⁰ Artikel 15.7 samt 39.5, Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden